

TIETOKIRJOJA KOULUUN!

Lukuvinkkejä
yläkouluun ja
toiselle asteelle

*KOONNEET VEERA SAARINEN,
JOHANNA YLANDER JA ANNE MÄNTYNEEN*

ROSEBUD

rosebud.fi

Kymmenien tuhansien tietokirjojen valtakunta.
Taustoittavaa ohjelmaa lähes päivittäin.

Johannes Koponen, Minea Koskinen & Jussi Pullinen

ÖYHÖKRATIA
KETÄ KUUNNELLAAN,
KUN KAIKKI PUHUVAT

Gummerus

David Graeber & David Wengrow

ALUSSA OLI...
IHMISKUNNAN UUSI HISTORIA

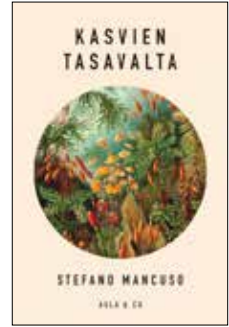
Teos

Lauri Timonen

FEDERICO FELLINI
UNEKSIJAN SIRKUS

Rosebud

Stefano Mancuso

KASVIEN TASAVALTA

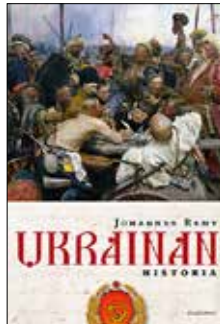
Aula & Co

Nina Brochmann & Ellen Støkken Dahl & Magnhild Winsnes

TYTTÖKIRJA
OPAS KEHOON JA MIELEEN

Into

Johannes Remy

UKRAINAN HISTORIA

Gaudeamus

J. Sakari Salonen

VIISI MAAILMAN-LOPPUA
MAAPALLON HISTORIA JA
IHMISKUNNAN TULEVAISUUS

Gaudeamus

Ben Orlin

MATEMATIIKKA HUONOIN PIIRROKSIIN
KUINKA MATEMATIIKKA KUVAA MAAILMAA

Terra Cognita

Rosebud Sivullinen. Kaisaniemenkatu 5, Kaisa-talo.

SISÄLLYS

Pääkirjoitus: Tartutaan kirjaan! • 2

Harjoituksia • 4

LUKUVINKIT

Yhteiskunta ja politiikka • 8

Ympäristö ja luonto • 14

Luonnontieteet ja teknologia • 20

Terveys ja hyvinvointi • 24

Historia • 25

Filosofia ja psykologia • 31

Taide ja musiikki • 35

Elämäntaito ja elämäntavat • 41

Kieli ja kirjallisuus • 45

Urheilu ja liikunta • 50

Harrastukset • 54

Raha ja kuluttaminen • 58

Matkailu • 61

Ruoka • 65

Elämäkerrat • 69

Esseet • 75

Selkokirjat • 78

TARTUTAAN KIRJAAN!

Lukutaito kehittyy vain lukemalla – ja erityisen hyvin se kehittyy kirjoja lukemalla. Suomalaisen tutkimuksen mukaan erityisesti yläluokilla into lukea kirjoja vapaa-ajalla ennusti parempaa lukemisen taitoa jatkossa. Into lukea ei kuitenkaan synny, jos lukutaidon kanssa on ongelmia alaluokilla.

Lukutaito tarkoittaa paitsi mekaanista kykyä lukea kirjainten muodostamia kokonaisuuksia myös kykyä ymmärtää, mitä nuo kokonaisuudet merkitsevät. Vasta tekstien ymmärtäminen ja tulkinta mahdollistavat oppimisen ja viihtymisen kirjojen parissa. Onkin meidän kaikkien yhteinen asia pitää huolta siitä, että lukutaito voi kehittyä ja on ylipäättään mahdollista innostua kirjoista. Voimme aikuisina näyttää esimerkkiä lukemalla, lainaamalla, ostamalla ja vinkkaamalla hyvän kirjan. Kirjoista voi ja kannattaa puhua ja kertoa. Milloin muuten viimeksi ostit kirjan lahjaksi? Entä milloin innostuit kirjasta itse?

Tämä tietokirjakatalogi on neljäs yläkouluun ja toiselle asteelle tarkoitettu tietokirjojen vinkkikokoelma. Kolme aiempaa ovat ilmestyneet vuosina 2016, 2018 ja 2020. Suomen tietokirjailijat on julkaissut lukuvinkkikatalogeja myös alakouluun ja esiopetukseen vuosina 2017 ja 2020. Tämän luettelon ovat koonneet suomen kielen opiskelijat Veera Saarinen ja Johanna Ylander, jotka ovat perehtyneet tietokirjallisuuden maisteriopinnoissaan.

Lukuvinkkikatalogi on aiempaan tapaan jäsennetty teemoittain ja osin lajeittain. Teosten ryhmittely on väljä eikä vastaa suoraan kirjastojen tai kustantamojen luokituksia. Kirjojen esittelyn yhteydessä on kuitenkin kerrottu kustantajan ilmoittama kirjastoluokka.

Luettelo tarjoaa monipuolisen ja moniäänisen kirjon erilaisille ja eri-ikäisille nuorille sopivia tietokirjoja. Joukosta löytyy varmasti sopivaa luettavaa jokaiselle oppilaalle, olipa sitten kiinnostunut kirjoittamisesta, luonnosta, lautapeleistä tai vähemmistöjen

asemasta. Mukana on myös selkokielisiä teoksia, jotka tarjoavat luettavaa kielellisesti ja tekstuaalisesti helpotetussa muodossa.

Katalogin tavoite ei ole esittää tuoreiden tietokirjojen Top 100 -listaa vaan tuoda esiin tietokirjallisuuden moninaisuutta sekä ennen kaikkea kannustaa lukemaan. Luettelo olkoon kuin virtuaalinen kirjahylly, josta jokainen voi etsiä oman suosikkinsa. Tartutaan kirjaan!

Kuva: Sasa Tkalcin / Helsingin yliopisto

Anne Mäntynen

Kirjoittaja toimii tietokirjallisuuden ja tietokirjoittamisen professorina Helsingin yliopistossa ja on Suomen tietokirjailijat ry:n varapuheenjohtaja.

Lähteet:

Torppa, M., Niemi, P., Vasalampi, K., Lerkkanen, M.-K., Tolvanen, A., & Poikkeus, A.-M. (2020). Leisure Reading (But Not Any Kind) and Reading Comprehension Support Each Other: A Longitudinal Study Across Grades 1 and 9. *Child Development*, 91(3), 876–900. <https://doi.org/10.1111/cdev.13241>

Torppa, M., Nurminen, T., Niemi, P., Vasalampi, K., Lerkkanen, M.-K., Tolvanen, A., & Poikkeus, A.-M. (2021). Kirjojen lukeminen tukee luetun ymmärtämisen kehitystä. *Oppimisen ja oppimisvaikeuksien erityislehti: NMI-bulletin*, 31(3). <https://bulletin.nmi.fi/2021/10/20/kirjojen-lukeminen-tukee-luetun-ymmärtämisen-kehitysta/>

HARJOITUKSIA

Vihkosen kirjoihin, ja tietokirjoihin yleisestikin, voi perehtyä tarkemmin esimerkiksi oheisten harjoitusten avulla. Näissä harjoituksissa huomio kiinnitetään ensisijaisesti kirjojen sisältöihin, aihepiiriin ja tiedon luotettavuuteen, mutta mukana on myös harjoituksia esimerkiksi arvioiden ja keskustelun merkityksestä. Tässä esitetty on kuitenkin vain yksi näkökulma. Kirjoja voi toki tarkastella ihan vain esitystavan tai tyylin kiinnostavuuden kannalta.

1

Tarkastelkaa Kansalliskirjaston julkaisutilastoja osoitteessa
www.kansalliskirjasto.fi/fi/julkaisu-ja-kartuntatilastot

Mistä aihepiireistä Suomessa ilmestyy eniten kirjoja?

Pohtikaa, miksi juuri näistä aihepiireistä ilmestyy paljon kirjoja.

Valitkaa yksi aihepiiri ja tarkastelkaa sitä käsittelevien kirjojen määriä.
Miten kirjojen ilmestymismäärät ovat kehittyneet?

2

Tarkastelkaa yleisten kirjastojen luokittelua osoitteessa www.finto.fi/ykl

Verratkaa tätä kymmenkohtaista luokitusta vihkosen luokkiin.
Mitä aihepiirejä vihkosesta puuttuu?

Valitkaa yksi aihepiiri ja katsokaa, millaisia kirjoja
tänä ja viime vuonna on siitä aihepiiristä ilmestynyt.

Tehkää hakuja joko Kansalliskirjaston tai kaupunginkirjaston tietokannoista.

3

Valitkaa vihkosesta 2–3 kirjaa, joihin haluatte perehtyä.

Lukekaa kirjojen takakansitekstit ja esipuheet tai alkusanat.

Miten kirjan tavoite käy ilmi näistä teksteistä?

Mitä tekstit kertovat kirjan merkityksestä, antoisuudesta ja luotettavuudesta?

Etsikää tietoja kirjan tekijästä. Miten tiedot vaikuttavat kiinnostukseenne?

4

Tutkikaa kirjallista ja pohtikaa, mitkä kirjat vaikuttavat erityisen ajankohtaisilta maailman tapahtumien tai muiden ajankohtaisten ilmiöiden valossa.

Valitkaa yksi kirja ja tutkikaa, mitä muuta aiheesta on kirjoitettu viime aikoina.

Onko samasta aiheesta ilmestynyt enemmänkin tietokirjoja? Entä uutisia ja lehtiartikkeleita?

Miten teoksissa ja mediateksteissä perustellaan aiheen tärkeyttä ja ajankohtaisuutta?

Millaisesta näkökulmasta valitsemanne teokset tarkastelevat aihetta?

Minkä viestin teos pyrkii välittämään lukijalle?

5

Tarkastelkaa kirja-arvioita ja -keskusteluja. Millaisia kriteereitä ja näkökulmia niissä ja kirjablogeissa tuodaan esiin?

Miten lukemanne arviot ja kannanotot vaikuttavat omaan kiinnostukseenne?

Kirja-arvioita julkaistaan sanomalehdissä, aikakauslehdissä ja esimerkiksi yliopistojen tiedotuslehdissä.

Suomessa on myös suuri joukko kirjablogeja. Niitä löydätte esimerkiksi osoitteessa www.kirjasampo.fi/fi/kirjablogit

Valitkaa jokin kirja ja kirjoittakaa siitä joko koulun sivulle tai johonkin olemassa olevalle sivustolle omia arvioitanne. Voitte kirjoittaa joko yhtenäisen esittelyn ja arvion tai koostaa kirjoituksen erilaisten lukijoiden näkemyksistä.

6

Pohtikaa lukukokemuksia.

Valitkaa viisi teosta ja järjestäkää tietokirjaraati, jossa arvioitte teokset.

Voitte käyttää pisteitä, esimerkiksi asteikolla 1–5.

Verratkaa keskenänne lukukokemuksia ja mieltymyksiä ja pohtikaa, miten eri lukijoiden arviot eroavat toisistaan.

7

Tarkastelkaa kirjojen esitystapoja.

Valitkaa jokin kirja. Katsokaa, kuinka monta lukua kirjassa on ja millaisella logiikalla luvut seuraavat toisiaan.

Ovatko luvut itsenäisiä, niin että joku voisi lukea vain yhden luvun?

Voiko kirjan lukemisen aloittaa keskeltä? Vai muodostavatko luvut kokonaisuuden, jossa myöhempi luku edellyttää aiempien lukujen tuntemista?

Mistä kirjan esitys kokonaisuudessaan koostuu?

Millaisia elementtejä, kuten kuvia, yhteenvetotiivistelmiä, taulukoita, tehtäviä, muistilistoja, kirjassa on tekstin ohella?

8

Pohtikaa kirjan tietopohjaa.

Mihin kirjan tiedot perustuvat? Onko kirjassa lähdeluetteloa?

Millaisia lähteitä kirjassa hyödynnetään: arkistolähteitä, haastattelulausuntoja, tutkimusjulkaisuja, lehtiaineistoja tai jotain muuta?

Miten lähteisiin viitataan? Onko tekstissä lähdeviitteitä, esimerkiksi ala- tai loppuviiteinä tai tekstinsisäisinä viittauksina?

9

Tarkastelkaa kuvitusta.

Ovatko kuvat valokuvia, graafeja vai piirroksia?

Ovatko kuvat dokumentaarisia, esimerkiksi historiallisia henkilöitä, tapahtumia tai esineitä?

Ovatko kuvat niin kutsuttuja kuvituskuvia, jotka liittyvät aihepiiriin mutta eivät kerro mitään yksilöityä tietoa?

Entä miten kuvat ja teksti liittyvät toisiinsa? Havainnollistaako kuva tekstissä kerrottua?
Vai kerrotaanko kuvalla ja kuvatekillä jotain täydentävää,
mitä tekstissä itsessään ei kerrota?

10

Suunnitelkaa tietokirjallisuuden lukupiiri.

Valitkaa lukupiirille jokin teema ja valitkaa esimerkiksi neljälle tapaamiskerralle sopivat kirjat joko tästä vihkosesta tai muista lähteistä.

Pohtikaa, miten käsittelette kirjoja lukupiirissä. Pidättekö vuorotellen alustuksia kirjoista?

Vai olisiko parempi kerätä suoraan kaikkien lukukokemukset keskustellen?

Vai valitsetteko kenties jonkin muun menettelytavan?

YHTEISKUNTA JA POLITIIKKA

Teemu Pauha & Johanna Konttori (toim.): *Suomalaiset muslimit*

Jarno Limnell, Elina Hiltunen & Mikko Dufva:
Suomen tulevaisuudet – Suuret kysymykset ja vastaukset

Markus Tiittula: *Taistelu totuudesta – Mikä salaliittoteorioissa
koukuttaa ja miksi ne pitää ottaa vakavasti?*

Mona Eid (toim.): *Kibaroita – Kirjoituksia hiuksista*

Johannes Koponen, Minea Koskinen & Jussi Pullinen:
Öyhökratia – Ketä kuunnellaan, kun kaikki puhuvat

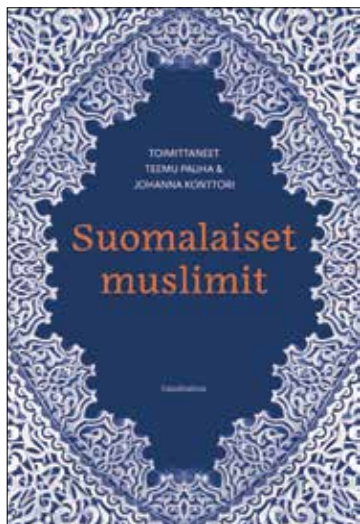
Antti Isokangas, Jani Niipola & Riku Vassinen: *Vihherpesuopas*

Tinashe Williamson & Thea Jacobsen: *Nuoren antirasistin käsikirja*

Outi Papamarcos: *Ja sitten tuli Trump*

Daniel Kalejaiye: *Konstaapeli Daniel tässä, moro!*

Hanna Niittymäki: *Ihmiseksi elämisen taito*

TEEMU PAUHA & JOHANNA KONTTORI (TOIM.)

Suomalaiset muslimit

Gaudeamus 2022

Millaista on elämä muslimina Suomessa? Teoksessa tarkastellaan sitä, miten kulttuuri ja uskonto näkyvät arjessa koulussa, työssä ja vapaa-ajalla. Artikkeleissa käsitellään esimerkiksi perhelämää, uskonnon opetusta, naisten huivin käyttöä ja liikuntaharrastuksia.

SIVUMÄÄRÄ 263 • KIRJASTOLUOKKA 29.7

JARNO LINNELL, ELINA HILTUNEN & MIKKO DUFVA

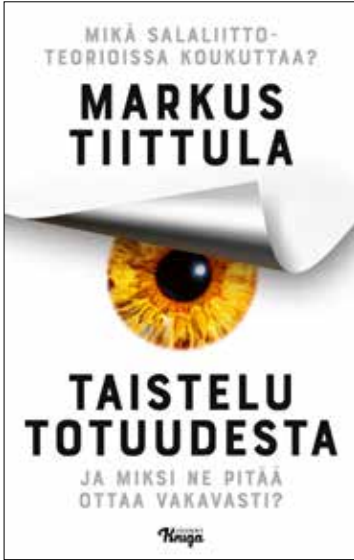
Suomen tulevaisuudet

– *Suuret kysymykset ja vastaukset*

WSOY 2022

Teosta varten nuorilta kysyttiin, mitkä ovat tulevaisuutemme suurimmat haasteet, ja kirjoittajat lähtivät etsimään niihin ratkaisuja. Asiantuntijat kertovat, miten voidaan ratkaista muun muassa ilmastonmuutos, luontokato, pakolaisongelma, syrjäytyminen ja sodan uhka. Nuorille omistettu kirja luo uskoa tulevaisuuteen.

SIVUMÄÄRÄ 330 • KIRJASTOLUOKKA 30

MARKUS TIITTULA

Taistelu totuudesta – Mikä salaliittoteorioissa koukuttaa ja miksi ne pitää ottaa vakavasti?

Johnny Kniga 2022

Kirja esittelee salaliittoteorioita Illuminatista QAnoniin ja saa lukijan ihmettelemään, mitä kaikkea ihmiset ovat valmiita uskomaan. Some on tehokas valetiedon levittäjä. Siksi on hyvä ymmärtää, mitä ympärillämme tapahtuu ja miten ihmismieli toimii, kun se joutuu salaliittoteorian pauloihin.

SIVUMÄÄRÄ 288 • KIRJASTOLUOKKA 32.1

MONA EID (TOIM.)

Kiharoita – Kirjoituksia hiuksista

S&S 2022

Eri kulttuureissa hiuksiin liitetään hämmästyttävän paljon erilaisia voimaan ja valtaan liittyviä merkityksiä. Miten nuo merkitykset näkyvät Suomessa elävien ruskeiden ihmisten elämässä? Kirjoituskokoelma sisältää tekstejä eri kirjoittajilta.

SIVUMÄÄRÄ 200 • KIRJASTOLUOKKA 04

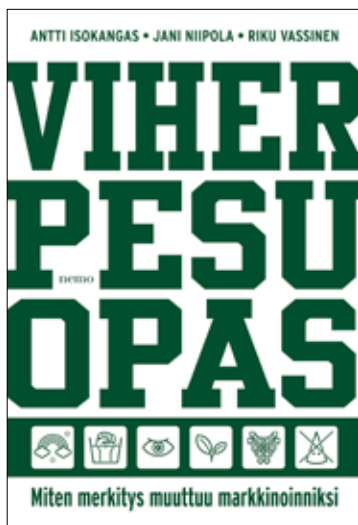
JOHANNES KOPONEN, MINEA KOSKINEN & JUSSI PULLINEN

Öyhökratia – Ketä kuunnellaan, kun kaikki puhuvat

Gummerus 2022

Ajankohtainen tietokirja julkisen keskustelun taktiikoista. Kun sosiaalisen median julkisuusmyrskyihin voi osallistua kuka vain, ketä lopulta kuunnellaan? Kirja osoittaa, kuinka pieni joukko aktiivisia somen käyttäjiä voi heiluttaa koko keskustelua ja miten se tapahtuu.

SIVUMÄÄRÄ 261 • KIRJASTOLUOKKA 61.7

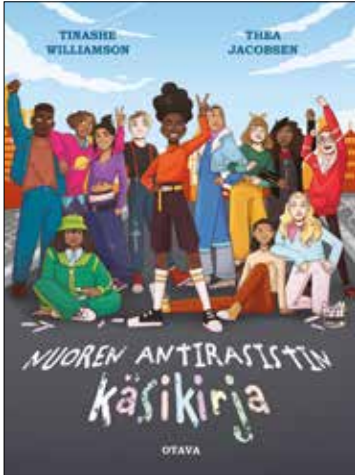
ANTTI ISOKANGAS, JANI NIIPOLA & RIKU VASSINEN

Viherpesuopas

Nemo 2022

Ajatuksia herättävä kirja yritysten ”pesuohjelmista”, joilla yritykset vakuuttelevat vastuullisuuttaan markkinoinnissaan. Ovatko heidän tekonsa kuitenkin oikeasti hyviä? Rohkeita mielipiteitä ja runsaasti käytännön esimerkkejä sisältävä teos sopii esimerkiksi kriittiselle kuluttajalle.

SIVUMÄÄRÄ 311 • KIRJASTOLUOKKA 69

TINASHE WILLIAMSON & THEA JACOBSEN

Nuoren antirasistin käsikirja

Otava 2022

Nuoren antirasistin käsikirja opettaa tunnistamaan rasismia ja puuttumaan siihen. Kirja valaisee rasismia historiaa ja osoittaa, miksi monimuotoisuus on tärkeää. Se rohkaisee tärkeään keskusteluun ja pohdintaan rasismista.

SUOMENTANUT Terhi Width • **ALKUTEOS** *Håndbok for unge antirasister* • **SIVUMÄÄRÄ** 89 • **KIRJASTOLUOKKA** N 03

OUTI PAPANARCOS

Ja sitten tuli Trump

Aviador 2022

Miten Amerikka muuttui niin, että Donald Trump valittiin presidentiksi? Yhdysvaltoihin nuorena muuttanut Papamarcos kuvaa Amerikan politiikkaa ja yhteiskuntaa viime vuosikymmeninä sekä omaa tietään Trumpia vastustavaksi kansalaisaktivistiksi.

SIVUMÄÄRÄ 240 • **KIRJASTOLUOKKA** 32.18

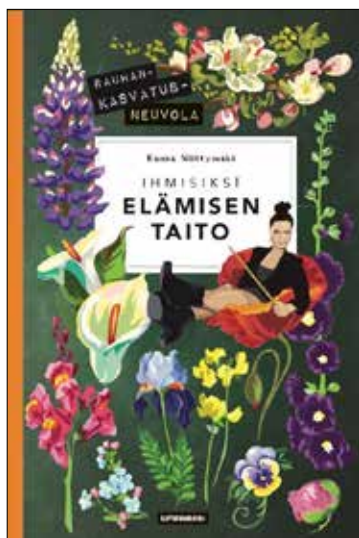
DANIEL KALEJAIYE

Konstaapeli Daniel tässä, moro!

Lasten Keskus 2022

Konstaapeli Daniel kertoo rikoksista ja rangaistuksista nuorten maailmassa. Rikokseen voi syyllistyä tietämättään esimerkiksi virittämällä mopoaan, sosiaalisessa mediassa tai kaveriporukalla hölmöillessä. Kirja auttaa välttämään ymmärtämättömyydestä johtuvia mokia ja huolehtimaan omista oikeuksistaan.

SIVUMÄÄRÄ 175 • KIRJASTOLUOKKA 30

HANNA NIITTYMÄKI

Ihmiseksi elämisen taito

Rosebud 2021

Esseekokoelma lähestyy ihmiselämän eettisiä ulottuvuuksia anekdoottien ja tutkimustiedon voimin. Teoksessa pohditaan, miten voisi elää hyvää elämää tavalla, joka olisi hyväksi ihmisille ja planeetallemme. Kokoelmassa käsitellään muun muassa ihmisyyttä, arvoja, syrjintää, sotaa, rauhaa, ekokriisiä ja rakkautta.

SIVUMÄÄRÄ 127 • KIRJASTOLUOKKA 17.1

YMPÄRISTÖ JA LUONTO

Anne Sverdrup-Thygeson: *Luonnon varassa*
– *Lajien monimuotoisuus elämän suojelijana*

Johan Eklöf: *Maailma ilman pimeää* – *Kuinka valosaaste uhkaa luonnon tasapainoa*

Tuula Nyström: *Miten sudesta tuli koira*

J. Sakari Salonen: *Viisi maailmanloppua*
– *Maapallon historia ja ihmiskunnan tulevaisuus*

JP Koskinen: *Hiilijalanjäljillä*

Paavo Hellsted & Juha Laaksonen: *Orava* – *Metsien tuttu tuntematon*

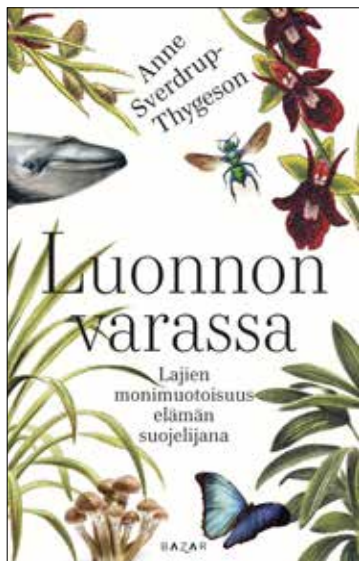
Mary Roach: *Ryövärikarhu ja murhaajapuu* – *Luonto ihmisen lakeja rikkomassa*

Ulla Tuomainen: *Eläimellistä parinvalintaa*
– *Seksi ja perhe-elämä eläinten maailmassa*

Dara McAnulty: *Nuoren luonnontutkijan päiväkirja*

Stefano Mancuso: *Kasvien tasavalta*

ANNE SVERDRUP-THYGESON

Luonnon varassa – Lajien monimuotoisuus elämän suojelijana

Bazar 2022

Puut säästävät energiaa ja muurahaiset taistelevat tauteja vastaan. Kirja kertoo selkeästi ja viihdyttävällä otteella, miten luonto auttaa yllättävilläkin tavoilla ihmisiä selviytymään. Tekisimmekö enemmän luonnon pelastamiseksi, jos ymmärtäisimme, mitä kaikkea luonto meidän hyväksemme tekee?

SUOMENTANUT Virpi Vainikainen • **ALKUTEOS** På naturens skuldre • **SIVUMÄÄRÄ** 304 • **KIRJASTOLUOKKA** 56.9

JOHAN EKLÖF

Maailma ilman pimeää – Kuinka valosaaste uhkaa luonnon tasapainoa

Atena 2022

Keinovalo on riistänyt meiltä luonnollisen pimeyden. Pimeyden puute häiritsee ekosysteemejä, eläinten luonnollista käyttäytymistä ja jopa ihmisen lisääntymistä. Kirjassa on runsaasti esimerkkejä siitä, kuinka luonnon tasapaino ja oma hyvinvointimme tarvitsevat pimeää.

SUOMENTANUT Christine Thorel • **ALKUTEOS** Mörkermanifestet • **SIVUMÄÄRÄ** 231 • **KIRJASTOLUOKKA** 50.1

TUULA NYSTRÖM

Miten sudesta tuli koiria

Art House 2022

Helppolukuinen kirja kertoo susista ja koirista kaiken tietämisen arvoisen. Kirjassa matkataan petoeläinten kehityksen alkuajoista nykyaikaan. Koiralla on ollut monia rooleja ihmisen kumppanina sekä palvelu- ja työtehtävissä. Kirjan luettuasi ymmärrät paremmin ihmisen parasta ystävää.

SIVUMÄÄRÄ 99 • **KIRJASTOLUOKKA** 67.451

J. SAKARI SALONEN

Viisi maailmanloppua – Maapallon historia ja ihmiskunnan tulevaisuus

Gaudeamus 2021

Uhkia ihmiskunnan tulevaisuudelle voi piillä syvällä maan uumenissa tai lähestyä avaruudesta. Vai onko ihminen sittenkin itse pahin uhka itselleen? Kirjassa esitellään historian viisi joukkotuhoa, syvennyttään niiden syihin ja pohditaan, millaiset katastrofit voivat uhata elämää maapallolla.

SIVUMÄÄRÄ 285 • **KIRJASTOLUOKKA** 55

JP KOSKINEN

Hiilijalanjäljillä

Like 2021

Koskinen kertoo lyhyesti ja ytimekkäästi ilmastomuutokseen liittyvät tärkeimmät faktat, joista on joskus vaikea saada selvää. Lue tämä kirja, jos haluat ymmärtää paremmin, mistä ilmastomuutoksessa oikeasti on kyse.

SIVUMÄÄRÄ 153 • KIRJASTOLUOKKA 55.5

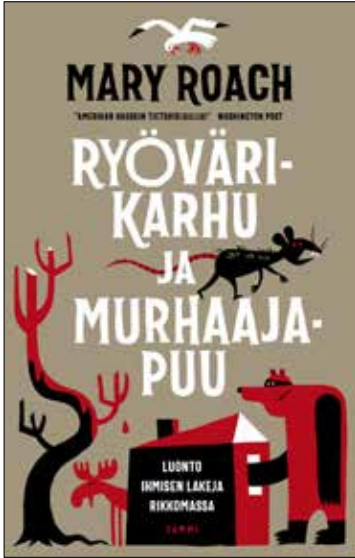
PAAVO HELLSTEDT & JUHA LAAKSONEN

Orava – Metsien tuttu tuntematon

Tammi 2022

Ihastele kaikille tuttua tupsuhäntää upeissa kuvissa. Kirja esittelee perusteellisesti oravan elämäntavat, anatomian ja suhteen ihmiseen. On hämmästyttävää, miten vähän tiedämme oravan elämästä, vaikka se on monille ensimmäinen nisäkäs, jonka kohtaa luonnossa. Kirja päivittää kaikki tietosi oravasta.

SIVUMÄÄRÄ 240 • KIRJASTOLUOKKA 58.11

MARY ROACH

Ryövärikarhu ja murhaajapuu
– *Luonto ihmisen lakeja rikkomassa*

Tammi 2022

Voiko luonnon odottaa noudattavan ihmisen lakeja? Kirjassa tutkitaan luonnon tekemiä rikoksia, joita on ratkottu jopa oikeudessa. Mitä jos hirvi rikkoo kotirauhaa, karhu syyllistyy varkauteen tai puu tekee murhan? Tie rauhaisaan rinnakkaiseloon voi löytyä tieteen keinoin. Huumoristakin on apua.

SUOMENTANUT Heikki Eskelinen • **ALKUTEOS** Fuzz: *When Nature Breaks the Law* • **SIVUMÄÄRÄ** 320 • **KIRJASTOLUOKKA** 56.8

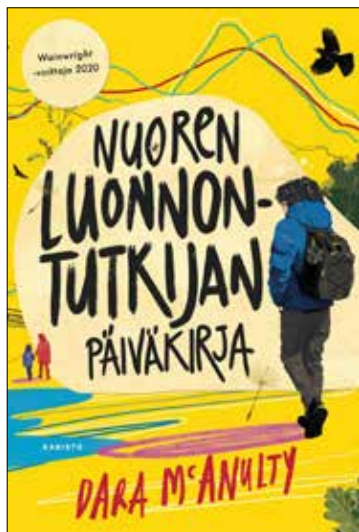
ULLA TUOMAINEN

Eläimellistä parinvalintaa – *Seksi ja perhe-elämä eläinten maailmassa*

Gaudeamus 2022

Teos kertoo eläinten lisääntymisestä yleistajuisesti ja hauskaasti. Oman perimän siirtäminen eteenpäin eläinten parisuhdemarkkinoilla sisältää huikaisevan monimuotoisia keinoja. Kirjan luettuaan eläimiä katselee uusin silmin.

SIVUMÄÄRÄ 325 • **KIRJASTOLUOKKA** 56.41

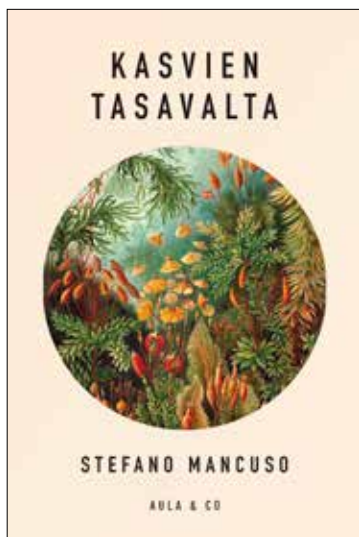
DARA McANULTY

Nuoren luonnontutkijan päiväkirja

Karisto 2021

Kansainvälinen menestysteos, joka rakentuu 15-vuotiaan autistinuoren puhuttelevista päiväkirjamerkinnöistä. Teksti vie lukijan Pohjois-Irlannin kuvankauniisiin maisemiin yhden vuodenkierron ajaksi. Tarkkanäköisen luontoaktivistin havainnot kuvailevat luonnon lisäksi hänen tiivistä perheysikköään.

SUOMENTANUT Leena Ojalatva • **ALKUTEOS** *Diary of a young naturalist* • **SIVUMÄÄRÄ** 244 • **KIRJASTOLUOKKA** 99.15

STEFANO MANCUSO

Kasvien tasavalta

Aula & Co 2022

Ihmiset ovat olleet maapallolla vain lyhyen hetken verrattuna kasveihin, mutta saaneet siinä ajassa riistettyä elinympäristömme vaaralliseen tilaan. Teos on kasvikunnan manifesti, jonka tarkoitus on antaa uusia näkökulmia ihmisen asemasta osana maailmaa, jonka jaamme muiden elollisten olentojen kanssa.

SUOMENTANUT Laura Lahdensuu • **ALKUTEOS** *La nazione delle piante* • **SIVUMÄÄRÄ** 200 • **KIRJASTOLUOKKA** 57

LUONNONTIETEET JA TEKNOLOGIA

Ilkka Karisto: *Vuosi ilman nettiä*

Hannu Karttunen: *Tiedettä kaikille – Kemia*

Tarja Tuulikki Laaksonen: *Merkittävimmät suomalaiset keksinnöt*

Tapio Katko, Petri Juuti & Riikka Väyrynen: *Vesihuollon myytit*

Jukka Kolari & Aleksi Kallio: *Tekoäly 123 – Matkaopas tulevaisuuteen*

Joona Leppälä: *ZoneVD uskomattoman tiedon jäljillä*

ILKKA KARISTO

Vuosi ilman nettiä

WSOY 2021

Netissä asiointi on nopeaa ja tarvitsemamme tieto on nopeasti ulottuvillamme. Käytämme nettiä myös suoratoistopalveluihin ja joidenkuiden kohdalla puhutaan jopa someriippuvuudesta. Voiko elämä ilman nettiä olla nykyaikana enää mahdollista? Ilkka Karisto kokeili nettilakkoa vuoden ajan ja löysi hyötyjä niin nettilakosta kuin netin käytöstä.

SIVUMÄÄRÄ 216 • KIRJASTOLUOKKA 99.1

HANNU KARTTUNEN

Tiedettä kaikille – Kemia

Ursa 2020

Ursan nuorten tietokirjasarjan viides osa kertoo kemian merkityksestä ympäristössämme. Mil-laista elämä olisi ilman muoveja, pesuaineita, maaleja, bensiiniä tai lääkkeitä? Muun muassa näihin kysymyksiin teos pyrkii antamaan vastauksen.

SIVUMÄÄRÄ 144 • KIRJASTOLUOKKA 54

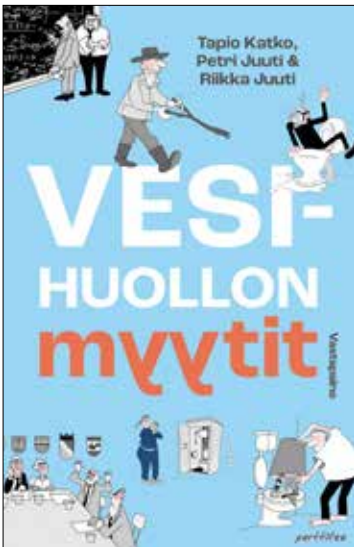
TARJA TUULIKKI LAAKSONEN

Merkittävimmät suomalaiset keksinnöt

Minerva 2022

Kävelysauvat, aaltopahvi, Fiskars-sakset... Kiehotuvia tarinoita suomalaisten innovaatioiden takaa, joista kirjassa esitellään niin maailmaa muuttaneita keksintöjä kuin yksittäisiä arkipäivässä käyttämiämme keksintöjä. Keksintöjen historia on täynnä yllätyksiä: jotkin niistä ovat syntyneet vahingossa.

SIVUMÄÄRÄ 184 • **KIRJASTOLUOKKA** 60.4

TAPIO KATKO, PETRI JUUTI & RIIKKA JUUTI

Vesihuollon myytit

Vastapaino 2021

Vesihuolto on keskeinen osa arkeamme, mutta mistä vesi hanoihimme oikeastaan tulee? Teos esittää 24 myyttiä suomalaisen vesihuollon tilasta. Teos vastaa ihmisiä usein askarruttaviin kysymyksiin ja pohtii myös sitä, millä tavoin suomalaista vesihuoltoa voisi kehittää kestävämmäksi.

SIVUMÄÄRÄ 213 • **KIRJASTOLUOKKA** 66.93

JUKKA KOLARI & ALEKSI KALLIO

Tekoäly 123 – Matkaopas tulevaisuuteen

Docendo 2022

Tekoäly vaikuttaa ihmisten elämään vahvasti jo nyt, mutta erityisesti se tulee mullistamaan maailmaa tulevaisuudessa. Jokaisen onkin hyvä tietää siitä ainakin perusasiat. Ennakkotietoja käytännönläheisen teoksen lukemiseen ei tarvita, vaan se toimii matkaoppaana tekoälyn maailmaan ja tulevaisuuden arkeen.

SIVUMÄÄRÄ 256 • KIRJASTOLUOKKA 61

JOONA LEPPÄLÄ

ZoneVD uskomattoman tiedon jäljillä

Tammi 2022

Suosittu tubettaja selvittää jo toisessa kirjassaan vastauksia mielenkiintoisiin mysteereihin. Aiheita on laidasta laitaan: Onko teleportaaminen mahdollista? Miten syviä tulivuoret ovat? Milaista oli roomalaisen gladiaattorin elämä?

SIVUMÄÄRÄ 150 • KIRJASTOLUOKKA 03

TERVEYS JA HYVINVOINTI

Risto Isomäki: *Mitä koronapandemian jälkeen*

Anni Saukkola: *Lääkäri Anni – Tabut, myytit ja terveys*

Nina Brochmann, Ellen Støkken Dahl & Magnhild Winsnes:

Tyttökirja – Opas kehoon ja mieleen

Piia Kaskinen: *Mustan kissan kirja – Miten välttää epäonni*

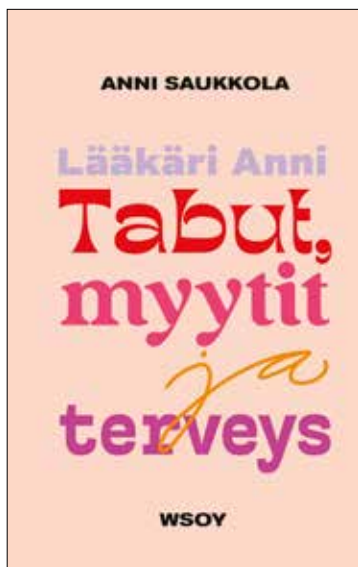
RISTO ISOMÄKI

Mitä koronapandemian jälkeen

Into 2021

Hyvä tulevaisuus edellyttää ihmiskunnan toimintatapojen muuttamista. Maailmanlaajuinen pandemia on siitä yksi esimerkki. Kirjassa kerrotaan perusteellisesti pandemian syistä ja seurauksista sekä siitä, mitä voimme oppia maailman ongelmien ratkaisemisesta. Kriisi mahdollistaa suuria muutoksia.

SIVUMÄÄRÄ 303 • KIRJASTOLUOKKA 59.51

ANNI SAUKKOLA

Lääkäri Anni – Tabut, myytit ja terveys

WSOY 2022

Terveydestä puhuminen on monesti kiusallista. Esimerkiksi mielenterveys, seksi ja lihavuus ovat aiheita, joihin liittyy vääriä uskomuksia, valetietoa, syyllistämistä ja häpeää. Tässä kirjassa puretaan terveyteen liittyviä myyttejä ja puhutaan suoraan niistäkin asioista, joista usein vaietaan.

SIVUMÄÄRÄ 224 • KIRJASTOLUOKKA 59.3

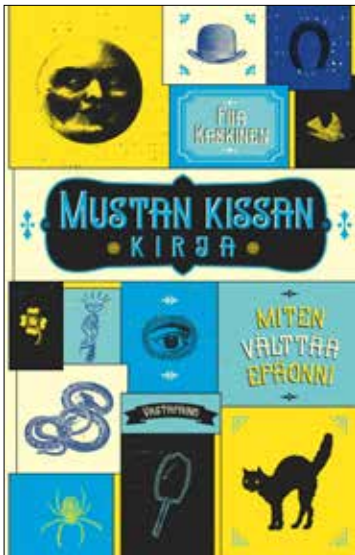
NINA BROCHMANN, ELLEN STØKKEN DAHL & MAGNHILD WINSNES

Tyttökirja – Opas kehoon ja mieleen

Into 2022

Hauskasti kuvitettu teos antaa kattavasti neuvoja murrosikää lähestyville tytöille. Murrosiän herkistä aiheista voi olla hankalaa puhua muille, jolloin voi tukeutua tähän suorasukaiseen kirjaan. Teemoina ovat esimerkiksi seksuaalisuus, pituuskasvu ja suorituspainheet.

SUOMENTANUT Kirsi Kokkonen **ALKUTEOS** Jenteboka: *Ellen og Ninas guide til puberteten* **SIVUMÄÄRÄ** 272 • **KIRJASTOLUOKKA** 14.61

PIIA KASKINEN

Mustan kissan kirja – Miten välttää epäonni

Vastapaino 2022

Teos johdattaa suomalaisille tuttujen uskomusten luo kertomalla tarinat yli viidenkymmenen uskomuksen takaa. Lukijalle selviää, miksi uskomukset ovat juuri sellaisia kuin ovat. Miksi esimerkiksi tikkaiden alta käveleminen ja mustan kissan näkeminen ennustavat onnettomuutta?

SIVUMÄÄRÄ 330 • **KIRJASTOLUOKKA** 15.9

HISTORIA

Johannes Remy: *Ukrainan historia*

Hannu Salmi: *Tunteiden palo – Turku liekeissä 1827*

Johanna Aulén: *Tšernobylin koirat*

Arthur Brand: *Hitlerin bevokset – Tositarina taidekaupan pimeältä puolelta*

Henna Karppinen-Kummunmäki: *Sydänsurujen historia*

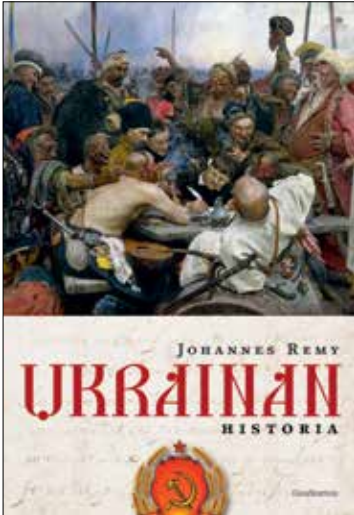
Ari Saastamoinen: *Lautapeliien historia*

Daniel Rydén: *Maailman suurin hämäys
– Historiallisia sumutuksia, huiputuksia ja petoksia*

Kuparikettu & Heikki Saure: *Noitakirja – Nykynoidat ja noitien historiaa*

Minna Sarantola-Weiss: *Me halusimme kaiken – 1980-luvun historiaa*

Yuval Noah Harari & Ricard Zaplana Ruiz:
Pysäyttämätön ihminen – Kuinka valloitimme maailman

JOHANNES REMY

Ukrainan historia

Gaudeamus 2015/2022

Ukraina on läpi historian ollut alue, josta on kiisteltä ja jota on tavoiteltu. Kirja auttaa ymmärtämään syitä Ukrainan viimeaikaisiin tapahtumiin. Teoksen loppuun on lisätty katsaus Ukrainan tilanteesta vuodesta 2015 Venäjän täysimittaiseen hyökkäykseen helmikuussa 2022.

SIVUMÄÄRÄ 300 • KIRJASTOLUOKKA 97.4

HANNU SALMI

Tunteiden palo – Turku liekeissä 1827

Otava 2022

Turun palo syksyllä 1827 muutti koko Suomea. Kirja kuvaa tapahtumia ja tunnelmia suurpalon keskellä, ja se imaisee lukijan mukaan palon kokeneiden ihmisten tunnelmiin. Kauhun ja järkytyksen keskellä on myös auttamishalua ja myötätuntoa. Erityisen polttava on kysymys syyllisyydestä.

SIVUMÄÄRÄ 270 • KIRJASTOLUOKKA 92.6

JOHANNA AULÉN

Tšernobylin koirat

WSOY 2022

Tšernobylin ydinvoimalaonnettomuuden jälkeen ihmiset joutuivat hylkäämään lemmikkinsä paetessaan kodeistaan. Sarjakuvakirja kertoo Tšernobylin alueella yhä elävistä kulkukoirista ja siitä, miten ne selviytyvät. Samalla havainnollistetaan, miten maailman suurin ydinonnettomuus tapahtui ja mitä siitä seurasi.

SIVUMÄÄRÄ 112 • **KIRJASTOLUOKKA** 85.32

ARTHUR BRAND

Hitlerin hevoset – Tositarina taidekaupan pimeältä puolelta

Gummerus 2022

Taide-etsivä Arthur Brand lähtee jäljittämään tuhoutuneiksi uskotuja Hitlerin hevospatsaita, joita huhujen mukaan kaupitellaan pimeillä taidemarkkinoilla. Dekkarimaisen vetäväksi kirjoitettu teos vie matkalle taidemaailman hämärälle puolelle natsitaiteen pariin.

SUOMENTANUT Raimo Salminen • **ALKUTEOS** *De paarden van Hitler* • **SIVUMÄÄRÄ** 240 • **KIRJASTOLUOKKA** 70.2

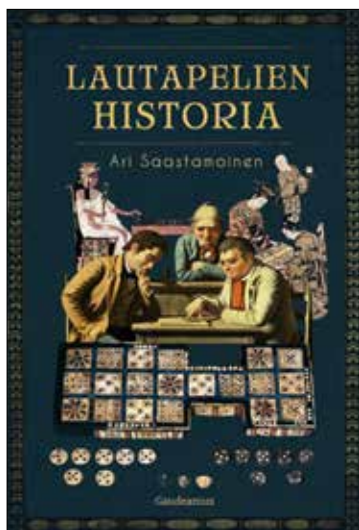
HENNA KARPPINEN-KUMMUMÄKI

Sydänsurujen historia

SKS 2022

Rakkauden käänöpuoli on varmasti jokaista jossain elämänvaiheessa koskettava asia. Tässä teoksessa käydään läpi sydänsurujen historiaa antiikista nykypäivään: kuinka rakkauden takia on surtu ja kärsitty? Teos antaa vastauksia näihin ikuisiin teemoihin.

SIVUMÄÄRÄ 300 • KIRJASTOLUOKKA 90.2

ARI SAASTAMOINEN

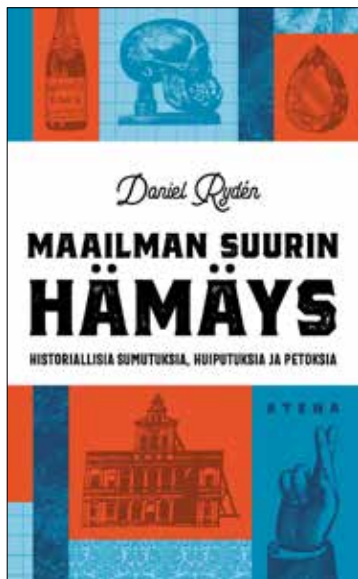
Lautapeliien historia

Gaudeamus 2022

Uusia lautapelejä ilmestyy vuosittain lähes 3 500, ja lautapeleillä on hyvin pitkälle ulottuva historia. Kirja etsii vastauksia siihen, millaisia lautapelejä on pelattu, ketkä niitä ovat pelanneet ja miksi niitä on pelattu. Mukana on niin monille tuttuja klassikkoja kuin vähemmän tunnettuja pelejä.

SIVUMÄÄRÄ 250 • KIRJASTOLUOKKA 90/79.81

DANIEL RYDÉN

Maaailman suurin hämäys – Historiallisia sumutuksia, huiputuksia ja petoksia

Atena 2022

Mukaansatempaavia huijaritarinoita maailmalta ja Suomesta. Huijauksia, harhautuksia ja petoksia tehdään niin taloudellisen tai poliittisen hyödyn vuoksi kuin myös silkasta turhamaisuudesta. Kirja kertoo viihdyttävästi 30 hämmästyttävää tarinaa.

SUOMENTANUT Virpi Vainikainen • **ALKUTEOS** *Potemkin & kulisserna och andra historiska bluffar* • **SIVUMÄÄRÄ** 300 • **KIRJASTOLUOKKA** 90.2

KUPARIKETTU & HEIKKI SAURE

Noitakirja – Nykynoidat ja noitien historiaa

Into 2021

Kertomus noidista, tietäjistä, shamaaneista sekä sosiaalisen median kanavia hyödyntävistä nykynoidista. Noidat eivät suinkaan ole menneisyyden ilmiö, vaan niitä on enemmän kuin koskaan ennen. Kirja oikoo virheellisiä väitteitä ja hälventää ennakkoluuloja. Ääneen pääsevät myös nykynoidat itse.

SIVUMÄÄRÄ 360 • **KIRJASTOLUOKKA** 92/15.9

MINNA SARANTOLA-WEISS

Me halusimme kaiken
– 1980-luvun historiaa

Siltala 2022

1980-luvusta tulee ensimmäisenä mieleen pöyhät kampaukset ja olkatoppaukset. Nousukauden huumassa elämä oli kulutusjuhlaa. Synkempiä ilmiöitä olivat ydinaseiden pelko, suomettuminen ja aids. Kirjassa tätä muutosten vuosikymmentä tarkastellaan monesta eri näkökulmasta.

SIVUMÄÄRÄ 260 • KIRJASTOLUOKKA 90.2

YUVAL NOAH HARARI & RICARD ZAPLANA RUIZ

Pysäyttämätön ihminen
– Kuinka valloitimme maailman

WSOY 2022

Miten ihmislajista tuli maailman hallitsija? Meitä eivät pysäytä leijonat, valtameret eivätkä planeettamme rajat. Kirja avaa nuorille suunnatun neliosaisen sarjan, joka käsittelee ihmislajia ja sen historiaa. Harari nousi kuuluisuuteen teoksellaan *Sapiens – Ihmisen lyhyt historia*.

SUOMENTANUT Seppo Raudaskoski • ALKUTEOS *Unstoppable Us Volume 1: How We Took Over the World* • SIVUMÄÄRÄ 176 • KIRJASTOLUOKKA N 90.2

FILOSOFIA JA PSYKOLOGIA

Jouni Luukkala: *Luja tahtotila – Mikä meitä motivoi?*

Jenni Spännäri & Tua Onnela: *Opi kuin eläin! Näin kehität itseäsi eläintenkoulutuksen keinoin*

Brian O'Connor: *Joutilaisuus – Essee filosofiasta*

Juhana Torkki: *Dion Prusalainen – Onnellisuudesta*

Mona Eid, Koko Hubara & Kiia Beilinson (toim.): *Third culture kids Suomi Finland*

Julie Smith: *Miksei kukaan ole kertonut minulle tätä aiemmin?*

JOUNI LUUKKALA

Luja tahtotila – Mikä meitä motivoi?

Duodecim 2022

Kirjassa syvennytään siihen, miten motivaatio syntyy ja kuinka luodaan lujaa tahtotilaa, jotta voi saavuttaa tavoitteitaan. Kirja esittelee keskeisiä motivaatioteorioita ja käyttäytymisen psykologiaa. Se sopii lisämateriaaliksi psykologiaa opiskelevalle tai siitä kiinnostuneelle.

SIVUMÄÄRÄ 191 • **KIRJASTOLUOKKA** 14.6

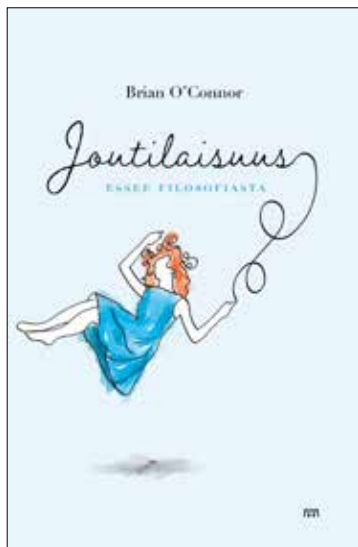
JENNI SPÄNNÄRI & TUA ONNELA

Opi kuin eläin! Näin kehität itseäsi eläinten koulutuksen keinoin

Tuuma 2022

Ihmisen kyky oppia on aivan eri luokkaa kuin eläimillä. Silti molemmat voivat oppia samankaltaisia keinoja käyttämällä. Kirja antaa ohjeita siihen, miten omia tapojaan voi muuttaa ja miten voi oppia pois haitallisista tottumuksista ja peloista. Kirja sopii myös eläinten kouluttamisesta kiinnostuneille.

SIVUMÄÄRÄ 209 • **KIRJASTOLUOKKA** 14

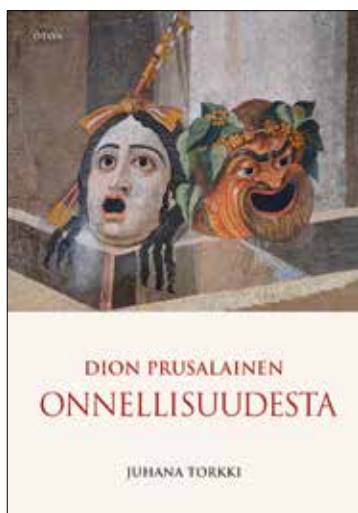
BRIAN O'CONNOR

Joutilaisuus – Essee filosofiasta

Niin & näin 2021

Filosofin valaiseva tutkielma siitä, miten syvälle kulttuuriimme toimeliaisuuden ylistys on juurtunut: nykyajan työelämässä ei välttämättä ole tärkeää saada mitään aikaan, kunhan vain ei näytä joutilalta. Kirja kertoo, miten toimettomuuden paheksunta on sisäänrakennettu länsimaiseen ajatteluun.

SUOMENTANUT Tommi Kakko • **ALKUTEOS** Idleness • **SIVUMÄÄRÄ** 157 • **KIRJASTOLUOKKA** 11.5

JUHANA TORKKI

Dion Prusalainen – Onnellisuudesta

Otava 2022

Suosittu sarja antiikin ajattelijoista saa jatkoa teoksessa, jossa Dion Prusalaisen pohdinta onnellisuudesta on hyvinkin ajankohtaista. Ihmiset ovat tavoitelleet onnellisuutta kautta aikojen. Prusalaisen purevat huomiot ihmisten onnentaistelusta kahdentuhannen vuoden takaa puhuttelevat myös nykyihmisiä.

SIVUMÄÄRÄ 139 • **KIRJASTOLUOKKA** 17

MONA EID, KOKO HUBARA & KIIA BEILINSON (toim.)

Third culture kids Suomi Finland

Otava 2022

Kirja kertoo 40 tarinaa suomalaisista, jotka elävät osana useampaa kulttuuria. Nuoret kertovat, miten oma identiteetti ja olemisen tapa rakentuvat eri kulttuuritaustojen keskellä. Millaista on, kun ei sovi kapeaan käsitykseen suomalaisuudesta? Miten rakentaa uusia ja muuttuvia tapoja määrittellä omaa identiteettiään?

SIVUMÄÄRÄ 333 • KIRJASTOLUOKKA 30.12

JULIE SMITH

*Miksei kukaan ole kertonut
minulle tätä aiemmin?*

WSOY 2022

Psykologi esittelee kirjassaan keinoja käsitellä arjessa mieltä kuormittavia hankalia tilanteita konkreettisten harjoitusten kautta. Teos on mielen taitojen työkalupakki, joka auttaa muun muassa käsittelemään stressiä, itsekritiikkiä ja alakuloa.

SUOMENTANUT Susanna Hirvikorpi • ALKUTEOS *Why Has Nobody Told Me This Before?* • SIVUMÄÄRÄ 331 • KIRJASTOLUOKKA 17.3

TAIDE JA MUSIIKKI

Pekka Laine & Tommi E. Virtanen: *Suomalaiset sähkökitaristit*

Minja Mäkilä: *K-pop – Unelma huomisesta*

Osmo Tapio Räihälä: *Miksi nykymusiikki on niin vaikeaa*

Minna Lindgren: *Minun oopperani – Epätäydellinen historia*

Kalle Kinnunen: *Veden vartija – Teemestarin kirjasta elokuvaksi*

Kari Glödstaf: *Harold Lloydin elämä ja elokuvat*

PEKKA LAINE & TOMMI E. VIRTANEN

Suomalaiset sähkökitaristit

Tammi 2022

Mitä olisi musiikki ilman kitaristeja? Useat suomalaiset kitaristit kertovat omien muusikkotarinoidensa kautta, miten sähkökitara on ottanut paikkansa suomalaisessa populaarimusiikissa metallista jazziin. Soittajat avaavat esteettistä maailmaansa ja musiikillisen ajattelunsa ydintä.

SIVUMÄÄRÄ 350 • KIRJASTOLUOKKA 99.1

MINJA MÄKILÄ

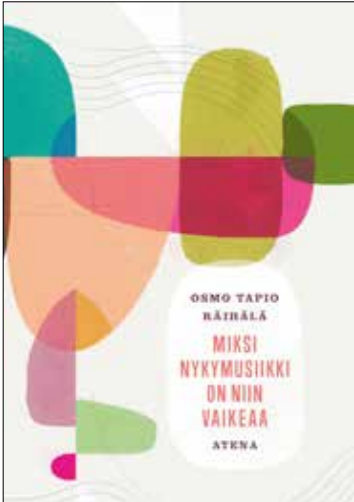
K-pop – Unelma huomisesta

Like 2021

Eteläkorealaisesta popmusiikista on muodostunut kansainvälinen megailmiö. Teos kertoo, kuinka K-pop valloitti maailman. Laajan K-pop-tietouden lisäksi kirja antaa myös kiehtovan katsauksen Etelä-Korean kulttuuriin ja yhteiskuntaan.

SIVUMÄÄRÄ 240 • KIRJASTOLUOKKA 78.891

OSMO TAPIO RÄIHÄLÄ

Miksi nykymusiikki on niin vaikeaa

Atena 2021

Yleistajuisessa kirjassa säveltäjä Osmo Tapio Räihälä kertoo muun muassa siitä, miksi jokainen aika tarvitsee omat säveltäjänsä. Teos sopii jokaiselle musiikinystävälle, eikä sen lukemiseen tarvitse musiikin teorian tuntemusta.

SIVUMÄÄRÄ 250 • KIRJASTOLUOKKA 78

MINNA LINDGREN

Minun oopperani
– *Epätäydellinen historia*

Teos 2022

Luulitko oopperan olevan vakavaa? Kirja tuo esiin oopperan viihteellisen puolen. Ooppera on myös mielenkiintoinen osa historiaa Italian renessanssista Saksan nationalismiin. Lisäksi kirjassa esitellään kolmekymmentä oopperaa. Tekstiä elävöittää sarjakuvataiteilijan kuvitus.

SIVUMÄÄRÄ 400 • KIRJASTOLUOKKA 78.9

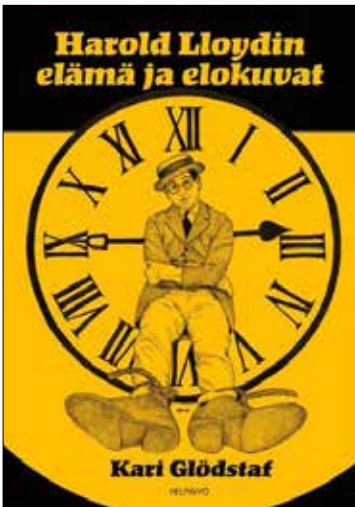
KALLE KINNUNEN

Veden vartija – Teemestarin kirjasta elokuvaksi

Teos 2022

Emmi Itärannan romaani *Teemestarin kirja* (2012) oli ilmestyessään menestys, ja monet tahot halusivat sen elokuvaoikeudet. Tässä kirjassa kartoitetaan elokuvantekemisen prosessia. Kirjassa pohditaan myös sitä, miksi suomalaisen elokuvan kunnianhimo on nousussa juuri nyt.

SIVUMÄÄRÄ 200 • KIRJASTOLUOKKA 77.4

KARI GLÖDSTAF

Harold Lloydin elämä ja elokuvat

Helmivyö 2022

Harold Lloyd oli suuri nimi Hollywoodissa 1900-luvun alussa. Lloydin mykkäelokuvat kuuluvat aikansa suuriin komediaklassikoihin, vaikka hänen suosionsa onkin myöhemmin jäänyt Charles Chaplinin varjoon. Kirjassa on Lloydin lyhyt elämäkerta sekä esittelyt hänen elokuvistaan.

SIVUMÄÄRÄ 200 • KIRJASTOLUOKKA 77.4 • KANSI Sini Vilhunen ja JT Lindroos

ELÄMÄNTAITO JA ELÄMÄNTAVAT

Erling Kagge: *Kaikki, mitä olen oppinut naparetkilläni*

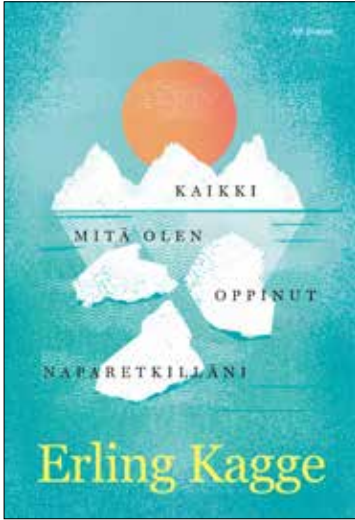
Ellinor Sirén: *Ekosiivoajan käsikirja – Puhdas koti luonnollisesti*

Katri Norrlin & Nelli Kenttä: *Vitun ruma*

Rick Pastoor: *Grip – Näin hallitset viikkoasi, vuottasi, elämääsi*

Katrin Sandberg & Sara Hammarkrantz: *Vau! Ihmettelyn tiede*

Minna Huotilainen, Taimi Huotilainen & Helmi Uusitalo:
Lukiolaisen selviytymisopas

ERLING KAGGE

Kaikki, mitä olen oppinut naparetkilläni

Art House 2021

Norjalainen naparetkelijä Erling Kagge pohtii lyhyissä kirjoituksissaan elämän suuria kysymyksiä onnellisuudesta, rohkeudesta ja luonnon ihmeistä. Ääriolosuhteet opettavat nauttimaan pienistä asioista ja arvostamaan jälleen jokapäiväistä elämää.

SUOMENTANUT Kari Koski • **ALKUTEOS** *Alt jeg ikke lærte på skolen: Filosofi for eventyrere* • **SIVUMÄÄRÄ** 149 • **KIRJASTOLUOKKA** 17.3

ELLINOR SIRÉN

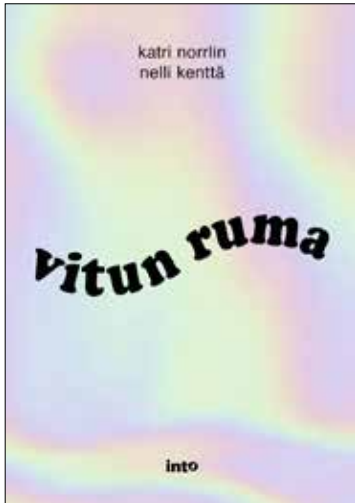
Ekosiivoojan käsikirja

– Puhdas koti luonnollisesti

Kustannus-Mäkelä 2022

Kattava opas luonnonmukaiseen siivoukseen, jonka tukena käytetään usein myös varsin edullisia kotitekoisia puhdistusaineita. Kirjasta löytyy siivousohjeita esimerkiksi kiiltävään keittiöön, lasipintojen kirkastamiseen, vaatehuoltoon ja jopa vanhojen kalusteiden kierrättämiseen.

SIVUMÄÄRÄ 208 • **KIRJASTOLUOKKA** 68.33

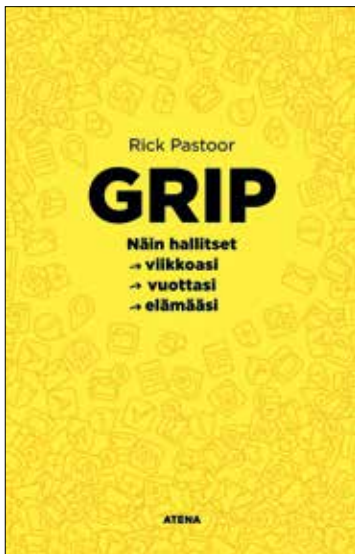
KATRI NORRLIN & NELLI KENTTÄ

Vitun ruma

Into 2021

Nykypäivän epäreilujen kauneusihanteiden keskellä on helppo löytää itsestään vikoja. Uskaltaako someen ladatun kuvan kommentteja lukea? Kirjassa julkisuuden henkilöt ja tavalliset some-käyttäjät kertovat median luomista ulkonäköpaineista. Kirjan ydinviesti on armollisuus itseä ja muita kohtaan.

SIVUMÄÄRÄ 150 • KIRJASTOLUOKKA 17.3

RICK PASTOOR

Grip – Näin hallitset viikkoasi, vuottasi, elämäsi

Atena 2022

Aivotutkimuksesta ponnistava kirja sopii kaikille. Kirja selittää arjen kaaoksen nerokkain keinoin. Käytännönläheinen ajankäyttöopas sisältää ideoita ja kaavioita, jotka tukevat tavoitteiden saavuttamista ja auttavat organisoimaan tehokkaasti, jotta vapaa-ajalle jäisi enemmän aikaa.

SUOMENTANUT Suvi Kauppila • **ALKUTEOS** *Grip. The Art of Working Smart (and Getting To What Matters Most)* • **SIVUMÄÄRÄ 300 • KIRJASTOLUOKKA 14.4**

KATRIN SANDBERG & SARA HAMMARKRANTZ

Vau! Ihmettelyn tiede

Viisas Elämä 2021

Ihmettely vähentää stressiä, lisää luovuutta, elämäniloa ja jopa älykkyyttä ja saa mielen laajenemaan. Teos pureutuu ihmettelyä käsittelevään tutkimukseen ja esittelee ihmettelyn terveysvaikutuksia. Kirjan luettuaan ymmärtää, miksi ihmettely on niin tärkeää.

SUOMENTANUT Jaana-Mirjam Mustavuori • **ALKUTEOS**
Förändranseffekten • **SIVUMÄÄRÄ** 182 • **KIRJASTOLUOKKA**
17.3

MINNA HUOTILAINEN, TAIMI HUOTILAINEN & HELMI UUSITALO

Lukiolaisen selviytymisopas

PS-kustannus 2021

Monet lukiolaiset kokevat opintonsa henkisesti raskaina, vaikka pitävät opiskeluaan myös merkityksellisenä. Kuinka oppimisen ilosta voisi nauttia ilman väsähtämistä? Myönteiseen sävyyn kirjoitettu opaskirja antaa vinkkejä sekä nykyisille että tuleville lukiolaisille.

SIVUMÄÄRÄ 194 • **KIRJASTOLUOKKA** 38.541

KIELI JA KIRJALLISUUS

Tuukka Hämäläinen & Heidi Rautalahti (toim.):
Grimmin saduista Controliin – Esseitä pelien ja kirjallisuuden rajalta

Jyrki Korpua: *Tolkien ja Kalevala*

Kersti Juva: *Tolkienin tulkkina – Tarina Sormusten herran suomentamisesta*

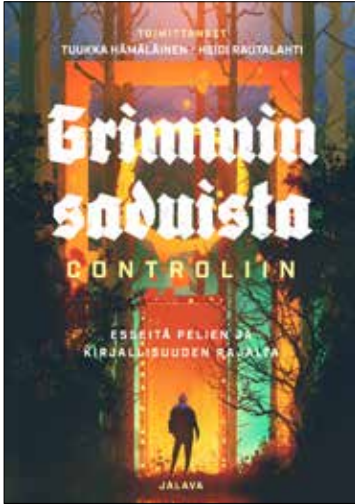
Maria Carole, Nadja Sokura & Kari Välimäki (toim.): *Kumma kirjoitusopas*

Angie Thomas: *Sun vuoro – Löydä oma äänesi*

Maria Laakso & Johanna Rojola: *Taltuta klassikko goes länsimainen kirjallisuus*

Terhi Rannela: *Kirjeiden lumo*

Suvi Ratinen: *Omat huoneet – Missä naiset kirjoittivat vuosisata sitten*

TUUKKA HÄMÄLÄINEN & HEIDI RAUTALAHTI (TOIM.)

Grimmin saduista Controliin – Esseitä pelien ja kirjallisuuden rajalta

Jalava 2022

Kirjallisuuden ja videopelien suhde on moninainen ja monimutkainen. Teoksen esseissä käsitellään syvällisesti pelejä, jotka perustuvat kirjoihin tai kirjasarjoihin. Miten kirjojen tarina, hahmot ja maailma saadaan muokattua täysin erilaiseen interaktiiviseen muotoon?

SIVUMÄÄRÄ 200 • KIRJASTOLUOKKA 79.81

JYRKI KORPUA

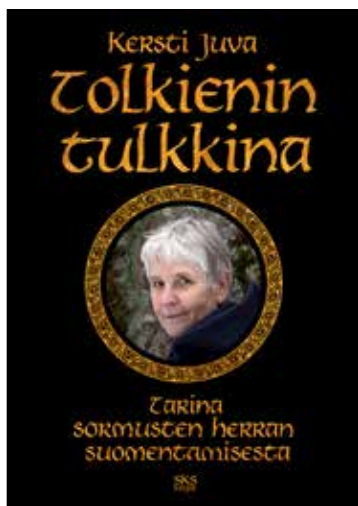
Tolkien ja Kalevala

SKS 2022

J. R. R. Tolkien on teoksillaan *Taru Sormusten herrasta* ja *Hobitti* yksi maailman tunnetuimmista fantasiakirjailijoista. Kalevalan tuntija Jyrki Korpua on tutkinut perusteellisesti, miten *Kalevalan* ja suomen kielen vaikutus ilmenee Tolkienin luomassa maailmassa.

SIVUMÄÄRÄ 220 • KIRJASTOLUOKKA 86.21

KERSTI JUVA

Tolkienin tulkkina – Tarina Sormusten herran suomentamisesta

SKS 2021

Kersti Juva kertoo *Taru Sormusten herrasta* -romaanin kääntämisprosessistaan palaten Tolkien-suomennosten alkulähteille. Teoksessa käsitellään esimerkiksi sitä, miten hahmojen puhuvat kääntyivät suomeksi ja kuinka Sormusten herran nimistö sai suomenkieliset vastineensa.

SIVUMÄÄRÄ 232 • KIRJASTOLUOKKA 86.07

MARIA CAROLE, NADJA SOKURA & KARI VÄLIMÄKI (toim.)

Kumma kirjoitusopas

Osuuskumma 2022

Haluatko kirjoittaa romaanin? Oppaan ohjeilla ja harjoituksilla voi kehittää tarinan henkilöhahmoja, maailmaa tai juonta paremmaksi, oppia ideoimaan villimmin tai hioa tekstin tyylin julkaisukuntoon. Opas keskittyy erityisesti spekulatiivisen fiktion, kuten fantasian ja kauhun, kirjoittamiseen.

SIVUMÄÄRÄ 180 • KIRJASTOLUOKKA 86.07

ANGIE THOMAS

Sun vuoro – Löydä oma äänesi

Otava 2022

Nuorille suunnattu opas kirjoittamiseen on samalla kirjoituspäiväkirja, jonka avulla ajatukset muuttuvat tekstiksi. Tästä kirjasta löytyy tueksi taitovinkkejä, tsemppausta ja harjoituksia muun muassa idean keksimiseen, rakenteen suunnitteluun ja palautteen pyytämiseen. Jokaisella on tarina kerrottavaksi.

SUOMENTANUT Ilkka Rekiaro • **ALKUTEOS** Find Your Voice • **SIVUMÄÄRÄ** 192 • **KIRJASTOLUOKKA** N 86.07

MARIA LAAKSO & JOHANNA ROJOLA

Taltuta klassikko goes länsimainen kirjallisuus

Tammi 2021

Kulje humoristinen matka läpi länsimaisen kirjallisuuden historian! Kirjassa esitellään 16 klassikkoteosta antiikin ajoilta alkaen. Niiden lisäksi kerrotaan kirjallisuushistorian periodeista ja tyylilajeista. Kirjan viihdyttävä sävy houkuttelee myös alkuteosten pariin.

SIVUMÄÄRÄ 320 • **KIRJASTOLUOKKA** 86.1

TERHI RANNELA

Kirjeiden lumo

Karisto 2021

Onko kaiken oltava nykyisin julkista? Kulttuurihistoriaa luotaava teos kuvaa, millainen kynän voima on ollut eri aikoina. Kirjailija Terhi Rannela yhdistelee omia kokemuksiaan historiallisiin anekdootteihin. Pitkän linjan kirjoittajana hän vertaa käsin kirjoittamista mindfulnessiin.

SIVUMÄÄRÄ 168 • **KIRJASTOLUOKKA** 04

SUVI RATINEN

Omat huoneet – Missä naiset kirjoittivat vuosisata sitten

Tammi 2021

Kirja esittelee kymmenen naiskirjailijaa ja kertoo, millaisissa huoneissa he kirjoittivat noin sata vuotta sitten. Teos avaa ovia muun muassa keuhkoparantoloihin, hotelleihin ja vankiloihin, joissa nämä aikansa kirjoittajanaiset, kuten Anni Swan ja Aino Kallas, toteuttivat intohimoaan kirjoittamiseen.

SIVUMÄÄRÄ 240 • **KIRJASTOLUOKKA** 99.1

URHEILU JA LIIKUNTA

Heini Haapala & Sampo Korhonen: *Heinin golfkirja – kohti täydellistä swingiä*

Hannu Aaltonen & Tapio Keskitalo: *Jalkapallon musta kirja
– Kuningaslaji ja rahan mahti*

Jukka Tervo: *Salipulabandy – Salibandyn intohimoinen
syntytarina lajipioneerin silmin*

Olli Haataja & Lauri Leinonen: *E-urheilijan suorituskykyopas*

Teemu Silván & Tiina Tuppurainen: *Rakkaudesta lajiin
– Urheilevat sateenkaarinuoret lähikuvassa*

Kirsikka Myllyrinne: *Marathonista Ateenaan – Matka jonka halusin juosta*

HEINI HAAPALA & SAMPO KORHONEN

Heinin golfkirja – kohti täydellistä swingiä

Otava 2021

Golflyönnin oppiminen helpottuu ammattivalmentajan opeilla. Tämä ainutkertainen opas sisältää yksityiskohtaiset, kuvalliset ohjeet aloittelijalle swingin harjoitteluun tai pidempään pelanneelle tekniikkansa hiomiseen. Swingin lisäksi harjoitellaan pelitaitoja puttauksesta bunkkeripeliin.

SIVUMÄÄRÄ 225 • KIRJASTOLUOKKA 79.34

HANNU AALTONEN & TAPIO KESKITALO

Jalkapallon musta kirja – Kuningaslaji ja rahan mahti

Otava 2022

Onko kansainvälisestä jalkapallosta tullut 2000-luvulla rahan ohjailemaa bisnestä? Teos kertoo upporikkaista mahtiseuroista, joiden ero Suomen kaltaisiin pieniin jalkapallomaihin on valtaisa. Kirja huipentuu vuoden 2022 Qatarin MM-turnauksen taustatapahtumiin.

SIVUMÄÄRÄ 300 • KIRJASTOLUOKKA 79.31

JUKKA TERVO

Salipulabandy – Salibandyn intohimoisen syntytarina lajipioneerin silmin

Into 2020

Salibandy on tänä päivänä Suomen suosituin sisäpalloilulaji, vaikka sen syntyhistoria on erikoinen ja rantautuessaan Suomeen lajin harrastajamäärät olivat pieniä. Teoksessa lajin pioneeri Jukka Tervo kertoo salibandyn syntytarinan.

SIVUMÄÄRÄ 400 • KIRJASTOLUOKKA 79.3

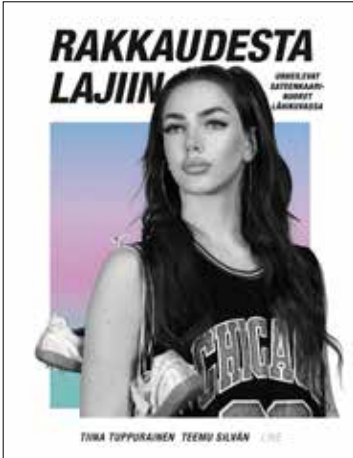
OLLI HAATAJA & LAURI LEINONEN

E-urheilijan suorituskykyopas

Trainer4You 2022

Muiden urheilijoiden tapaan e-urheilijatkin hyötyvät terveellisistä elämäntavoista, jotka edistävät palautumista, vireystilaa ja keskittymiskykyä. Kirja valmentaa tavoitteelliseen harjoitteluun matkalla huippupelaajaksi. Se sisältää ammattipelaajien kokemuksia ja runsaasti asiantuntijatietoa.

SIVUMÄÄRÄ 270 • KIRJASTOLUOKKA 79.1

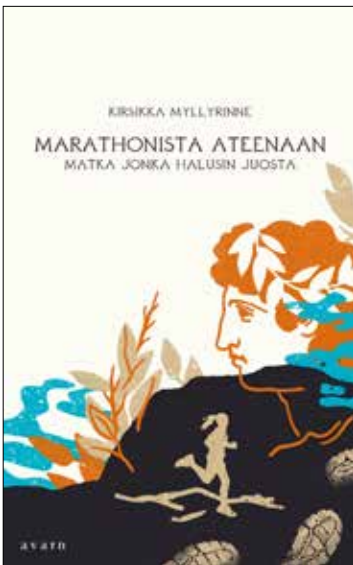
TEEMU SILVÁN & TIINA TUPPURAINEN

Rakkaudesta lajiin – Urheilevat sateenkaarinuoret lähikuvassa

Like 2022

Urheilumaailman vanhanaikaiset rakenteet ovat alkaneet rakoilla, kun yhä useampi vaatii seksuaali- ja sukupuolivähemmistöille oikeutta olla oma itsensä myös urheilun parissa. Teoksessa urheilijoiden kertomien tarinoiden lisäksi ääneen pääsevät myös tutkijat ja urheiluorganisaatioiden edustajat.

SIVUMÄÄRÄ 176 • KIRJASTOLUOKKA 32.2

KIRSIKKA MYLLYRINNE

Marathonista Ateenaan – Matka jonka halusin juosta

Avain 2022

Helteistä ja pandemiasta huolimatta Kyproksella asuva Myllyrinne valmistautuu juoksemaan alkuperäisen maratonin Kreikassa. Motivaatiota hänelle antavat antiikin mytologioiden hahmot, joita kirjassa sidotaan oivaltavasti juoksuharjoitteluun. Mainio tsemppikirja juoksusta kiinnostuneille.

SIVUMÄÄRÄ 147 • KIRJASTOLUOKKA 99.1

HARRASTUKSET

Hanna-Kaisa Hämäläinen, Kristel Nyberg & Eeva Turkka:
Lapasaapinen – Aloittelijan opas

Ossi Määttä: *Vaellusvarusteet*

Reetta Pellikka: *Neulos – Helppoja ja ajattomia neuleohjeita*

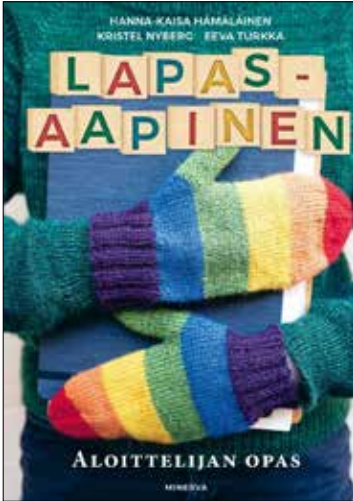
Walter T. Foster (toim.): *Kalligrafia ja tekstausta – Harjoituskirja*

Andie Solar: *Helppoa ja hauskaa tustautusta*

Jessika Halme: *Makramee*

HARRASTUKSET

HANNA-KAISA HÄMÄLÄINEN, KRISTEL NYBERG & EEVA TURKKA

Lapasaapinen – Aloittelijan opas

Minerva 2022

Teos opettaa silmukoiden tekemisen ja neuleohjeiden lukemisen alusta alkaen. Kirjassa opastetaan myös materiaalivalintojen ja tarvittavien työvälineiden hankkimiseen. Vaikka et olisi aiemmin neulomista kokeillut tai siitä pitänyt, tämä kirja saattaa herättää innostuksesi.

SIVUMÄÄRÄ 128 • KIRJASTOLUOKKA 65.43

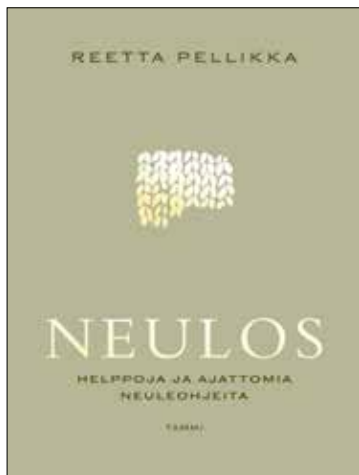
OSSI MÄÄTTÄ

Vaellusvarusteet

SKS 2022

Tämä opas on hyödyllinen niin aloittevalle kuin kokeneelle vaeltajalle. Siitä löytyvät valmiit varustelistat kesäiselle ja talviselle vaellukselle sekä hankintavinkkejä ja ohjeita varusteiden huoltoon. Hyvin varustautuneena retkeily on mukavaa, vaivatonta ja turvallista.

SIVUMÄÄRÄ 334 • KIRJASTOLUOKKA 79.4

REETTA PELLIKKA

Neulos – Helppoja ja ajattomia neuleohjeita

Tammi 2022

Kirja sisältää parikymmentä yksinkertaista, minimalistista ohjetta skandinaavisen muodin mukaisiin vaatteisiin ja asusteisiin. Ohjeet sopivat niin aloittelevalle kuin kokeneellekin neulojalle. Itse tekemällä voi luoda mieleisiään ja pitkäikäisiä vaatteita.

SIVUMÄÄRÄ 160 • **KIRJASTOLUOKKA** 65.43

WALTER T. FOSTER (TOIM.)

Kalligrafia ja tekstausta – Harjoituskirja

Kustannus-Mäkelä 2022

Harjoituskirjassa lukija pääsee tutustumaan käsin kirjoittamisen historiaan sekä markkinoilta saataviin helpokäyttöisiin tekstaustvälineisiin. Kirjaimia harjoitellaan suoraan kirjan sivuille. Kauniille käsialalle on aina käyttöä.

SUOMENTANUT Auli Hurme-Keränen • **ALKUTEOS** *The art of calligraphy & lettering* • **SIVUMÄÄRÄ** 112 • **KIRJASTOLUOKKA** 74.12

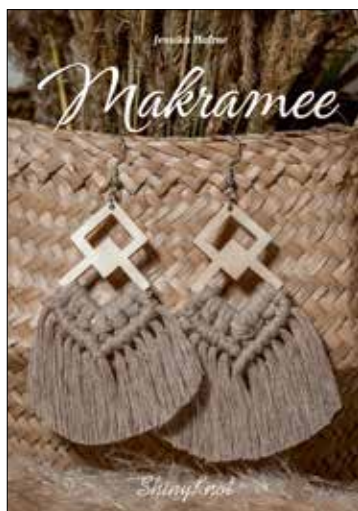
ANDIE SOLAR

Helppoa ja hauskaa tuftausta

Kustannus-Mäkelä 2022

Teos on selkeä opaskirja hauskaan käsityötekniikkaan. Kirja sisältää 13 eritasoista ohjetta tuftaustekniikan saloihin. Ohjeet sopivat hyvin myös ensikertalaisille. Mukana on myös vinkkejä tuftaukseen ja tuftausvälineiden hankintaan.

SUOMENTANUT Seija Kallinen • **ALKUTEOS** *Pretty Punch Needle* • **SIVUMÄÄRÄ** 128 • **KIRJASTOLUOKKA** 65.421

JESSIKA HALME

Makramee

Readme.fi 2022

Makramee eli solmeilu on perinteinen ja trendikäs käsityömuoto. ShinyKnot-käsityöyrittystä pyörittävä Jessika Halme on koontanut kirjaansa kaiken sen, mitä makrameesta innostuneen tarvitsee tietää. Ohjeilla voi tehdä esimerkiksi oman seinävaatteen, amppelin tai korvakorut. Selkeät kuvat ja vaiheittaiset ohjeet auttavat onnistumaan.

SIVUMÄÄRÄ 160 • **KIRJASTOLUOKKA** 65.434

RAHA JA KULUTTAMINEN

Julia Thurén: *Kaikki kuluttamisesta – Näin aloin käyttää rahojani paremmin*

Seppo Saario: *Näin sijoitan pörssiosakkeisiin – Opas nuorelle*

Anniina Nurmi: *Rakastan ja vihaan vaatteita*

Moona Laakso: *Vaurastu kuin nainen*

JULIA THURÉN

Kaikki kuluttamisesta – Näin aloin käyttää rahojani paremmin

Gummerus 2021

Miksi kulutamme – jopa turhuuksiin? Miten oppia kuluttamaan niin, että maapallon kantokyky kestäisi? Yksilön valintojen lisäksi kirjassa käsitellään muun muassa shoppailun historiaa ja kulutustottumustemme maailmanlaajuisia vaikutuksia. Tärkeästä aiheesta on kirjoitettu kevyeen blogityyliin.

SIVUMÄÄRÄ 300 • KIRJASTOLUOKKA 36.15

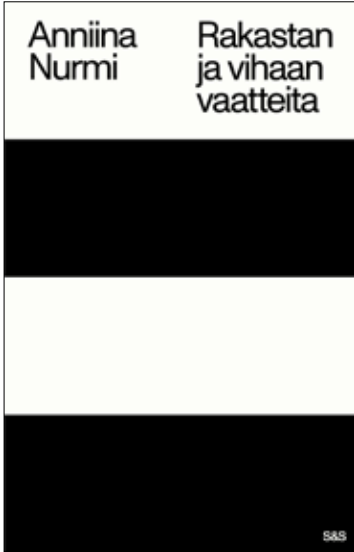
SEPPO SAARIO

Näin sijoitan pörssi osakkeisiin – Opas nuorelle

Alma 2021

Sijoitusgurun nuorille kirjoittama sijoitusopas auttaa lukijaa kehittämään sijoitusstrategian, jota voi käyttää läpi elämän. Kyse ei ole ainoastaan rahasta, vaan myös asenteesta ja sitkeydestä.

SIVUMÄÄRÄ 128 • KIRJASTOLUOKKA 36.22

ANNIINA NURMI

Rakastan ja vihaan vaatteita

S&S 2021

Vaatealalla pitkään työskennellyt Anniina Nurmi avaa teoksessaan vaatetuotannon ongelmia ymmärrettävästi ja kaunistelematta. Teos vastaa moniin nykyajan kuluttajaa askarruttaviin kysymyksiin: Mitä vastuullisuus oikeastaan tarkoittaa? Mistä voi tietää, mikä on oikeasti ekologista ja eettistä?

SIVUMÄÄRÄ 247 • **KIRJASTOLUOKKA** 64.3

MOONA LAAKSO

Vaurastu kuin nainen

Into 2021

Teos kertoo 12 menestyneen suomalaisen naisen tarinat rikastumisesta. Tarinansa ovat jakaneet muun muassa Vappu Pimiä, Minna Parikka ja Natalia Salmela. Avoimesti kerrotut uratarinat sisältävät myös naisten ajatuksia rahasta.

SIVUMÄÄRÄ 277 • **KIRJASTOLUOKKA** 36.22

MATKAILU

Tomi Kontio: *Kansallispuistojen kutsu*

Jantso Jokelin & Touko Hujanen: *Joutoretki – Road trip kätkeytyyn Suomeen*

Mikko Manka: *Interrail-muistoja*

Sami Sillanpää: *Keskellä virtaa – Kongo*

Ville-Juhani Sutinen: *Arktis – Likaista lunta*

Jari Järvelä: *Mozzarellakuu ja muita matkatarinoita*

TOMI KONTIO

Kansallispuistojen kutsu

Avain 2020

Kirja vie lukumatkalle Suomen kansallispuistoihin. Niissä on nähtävää ja tehtävää kaikille – ei vain kokeneille vaeltajille. Tässä runollisesti kirjoitetussa teoksessa kansallispuistot kuvaillaan pienten tarinoiden kautta, joita täydentävät hienot kuvat.

SIVUMÄÄRÄ 335 • KIRJASTOLUOKKA 42

JANTSO JOKELIN & TOUKO HUJANEN

Joutoretki – Road trip kätkeytyyn Suomeen

Like 2022

Kirjoittajat matkustavat jo unohtuneisiin kotimaan matkakohteisiin kuten vanhoihin kupiloihin, kylpylöihin ja matkustajakoteihin. Matkalla etsitään huumorimielellä kurjimmat nähtävyydet ja epäilyttävimmät perinneruoat tästä tylsästä mutta onnellisten ihmisten maasta.

SIVUMÄÄRÄ 250 • KIRJASTOLUOKKA 42

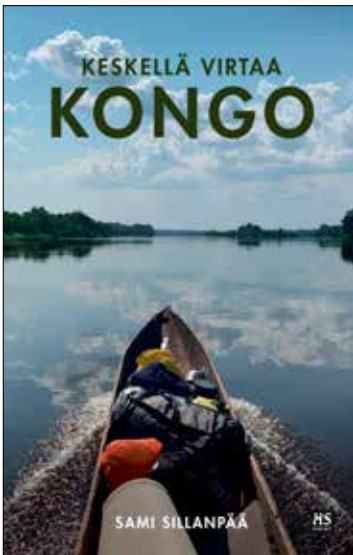
MIKKO MANKA

Interrail-muistoja

SKS 2022

Millaista oli matkustaa junalla Euroopan halki aikana ennen kännyköitä, internetiä ja euroa? Kirjassa on runsaasti kertomuksia tehdyistä matkoista. Siinä kuvaillaan kiinnostavasti Eurooppaa ennen vuosituhannen vaihtumista. Interrail-matkailussa on edelleen paljon samaa – etenkin seikkailu.

SIVUMÄÄRÄ 367 • **KIRJASTOLUOKKA** 40.7

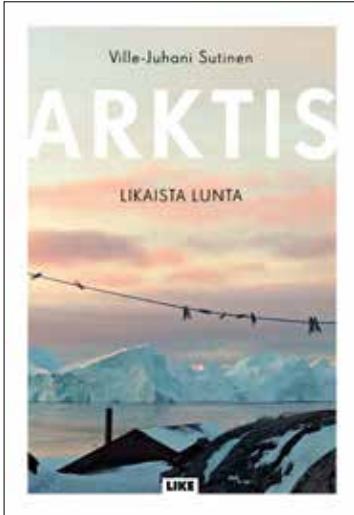
SAMI SILLANPÄÄ

Keskellä virtaa – Kongo

HS-kirjat 2021

Päiväkirjamainen teos syntyi, kun toimittaja Sami Sillanpää matkusti Kongojokea pitkin maan halki. Kongon historiaa varjostavat väkivaltaisuudet ja eurooppalaisten valloittajien toiminta. Harva tietää, millaista elämä joella on nykyään. Kirjassa joenvarren asukkaat saavat myös itse kertoa elämästään.

SIVUMÄÄRÄ 168 • **KIRJASTOLUOKKA** 48.26

VILLE-JUHANI SUTINEN

Arktis – Likaista lunta

Like 2021

Romanttiset kuvitelmamme arktisesta alueesta – puhdas lumi ja jylhät maisemat eristyksissä muusta maailmasta – ovat kaukana todellisuudesta. Sutinen näyttää, millainen on ihmisen muokkaama ja hyödyntämä Arktis ja millaista elämä siellä on. Kirja palkittiin Mondon vuoden matkakirjana 2021.

SIVUMÄÄRÄ 328 • KIRJASTOLUOKKA 48.61

JARI JÄRVELÄ

Mozzarellakuu ja muita matkatarinoita

Tammi 2022

Reppureissuihin perustuvat kokemukset nostattavat matkakuumeen ja veden kielelle. Perheensä kanssa vuosia Eurooppaa ympäri reppureissannut kirjailija jakaa teoksessa matkoilla kokemiaan yllättäviä käännteitä ja ennen kaikkea kokemiaan ruokahetkiä.

SIVUMÄÄRÄ 250 • KIRJASTOLUOKKA 40.7

RUOKA

Jesper Björkell & Heikki Valkama:
Ninja keittiössä – Matka japanilaisen ruoan mestariksi

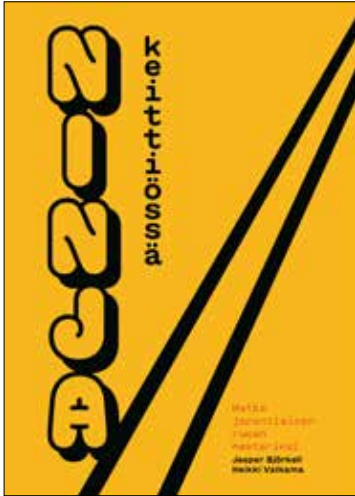
Tiina Sarja: *Maito – Superjuomasta kiistakapulaksi*

Elina Innanen: *Yhden astian vegaaniruokat*

Ville Raivio: *Pieni teekirja*

Ritva Kylli: *Suomen ruokahistoria – Suolalihasta sushiin*

Marttaliitto ry: *Martat – Leivontakirja*

JESPER BJÖRKELL & HEIKKI VALKAMA

Ninja keittiössä – Matka japanilaisen ruoan mestariksi

Tammi 2022

Jesper Björkell on japanilaisen ruoan asiantuntija ja huippukokki. Haastavasta nuoruudestaan huolimatta hänestä tuli menestynyt ravintolitoimittaja. Kirjassa hän kertoo Japanissa viettämästään ajasta ja jakaa parhaat izakaya-reseptit. Izakayat ovat japanilaisia kansankuppiloita, joissa syödään rennosti kaikenlaisia herkkuja.

SIVUMÄÄRÄ 200 • KIRJASTOLUOKKA 68.2

TIINA SARJA

Maito – Superjuomasta kiistakapulaksi

Docendo 2022

Maito on saavuttanut Suomessa superjuoman statuksen. Juomalla on pitkä historia Suomessa, ja vasta viime aikoina maitoa ja sen tuotantoa on alettu kyseenalaistaa kasvaneen ympäristötietoisuuden vuoksi. Teos tuo tosiasioihin perustuvan näkökulman aiheeseensa.

SIVUMÄÄRÄ 269 • KIRJASTOLUOKKA 68.27

ELINA INNANEN

Yhden astian vegaaniruokat

Kosmos 2022

Maukkaan kasvisruoan kokkaamista helposti ja vaivattomasti! Kirjan annokset valmistuvat kaikki yhdessä astiassa ja sopivat siten moniin tilanteisiin, joissa aikaa tai tilaa ruoanlaitolle on rajallisesti. Teoksen kirjoittanut Elina Innanen on tullut tunnetuksi vegaaniruokablogi Chocochilistä.

SIVUMÄÄRÄ 136 • **KIRJASTOLUOKKA** 68.2

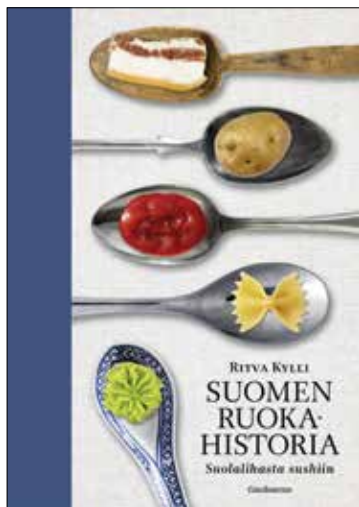
VILLE RAIVIO

Pieni teekirja

Vastapaino 2022

Teen historia on osa niin ihmisen kuin globalisaationkin historiaa. Nykyään planeetan pinnasta yli kolme ja puoli miljoonaa hehtaaria on teepensaiden peitossa. Pienessä teekirjassa selviää tämän juoman historia, valmistusmenetelmät, teetyyppien erot ja teen nauttimisen kulttuurit eri maissa.

SIVUMÄÄRÄ 200 • **KIRJASTOLUOKKA** 68.27

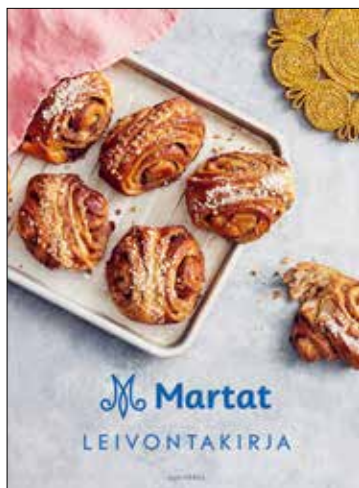
RITVA KYLLI

*Suomen ruokahistoria
– Suolalihasta sushiin*

Gaudeamus 2021

Suomen ruokahistoria on kiehtova tarina joka-päiväisestä ruoastamme. Se kertoo muun muassa miten suomalaiset ovat omaksuneet uusia makumaailmoja ja mitkä perinneruoat ovat jääneet unholaan. Historiaan kuuluu niin puutetta kuin elintason paranemista. Ruoalla on jopa mahti muuttaa yhteiskuntaa.

SIVUMÄÄRÄ 380 • KIRJASTOLUOKKA 68.2

MARTTALIITTO RY

Martat – Leivontakirja

Gummerus 2022

Selkeäohjeinen leivontakirja opastaa kaikentasoiset leipojat niin perinteisten kuin uudempienkin makujen äärelle. Kirjassa on huomioitu erityisesti kasvisruokavalio ja ilmastoystävällisten ainesten käyttö leivonnassa.

SIVUMÄÄRÄ 160 • KIRJASTOLUOKKA 68.2

ELÄMÄKERRAT

Riitta Konttinen: *Tarinankertoja – Anni Swanin elämä*

Annukka Cederlöf: *Tiluksilla – Unelmani maalla*

Anna-Leena Perämäki: *Anne Frank ja hänen kohtalosisarensa*

Hanna-Reetta Schreck: *Säkenöivät ja oikukkaat – Suomen kultakauden naisia*

Ulla-Maija Paavilainen: *Robkeudella Elina Gustafson*

Jani Toivola: *Rakkaudesta*

Marjaliisa Hentilä & Seppo Hentilä: *Tasavallan ensimmäiset
– Presidenttipari Ester ja Kaarlo Juho Ståhlberg 1919–1925*

Tero Halvorsen: *Seija Silfverberg – Ballerina kuin liekki*

Helena Kujala: *Tekla – Tahtonaisen elämä*

Luyeye Konssi & Seppo Lampela: *Viki – Seksikäs Suklaa Suomesta*

RIITTA KONTTINEN

Tarinankertoja – Anni Swanin elämä

Siltala 2022

Anni Swan lukeutuu kuuluisimpiin satujen, lasten- ja nuortenkirjojen kirjoittajiin Suomessa. Swan oli luova ja rohkea kulttuuriperheen tytär, joka onnistui luomaan uran ja menestymään kirjailijana sekä perustamaan perheen aikana, jolloin se oli naisille harvinaista. Teosta elävöittää runsas kuvitus.

SIVUMÄÄRÄ 437 • **KIRJASTOLUOKKA** 86.2

ANNUCCA CEDERLÖF

Tiluksilla – Unelmani maalla

WSOY 2022

Miten kaupunkilaistytö ja entinen ratsupoliisi päätyi pitämään kotieläintilaa? Suosittua Tiluksilla-tiliä Instagramissa ylläpitävä Cederlöf kertoo elämästään ja eläimistään. Hän kertoo myös entisestä työstään poliisina ja siitä, kuinka hänen työparinsa Derkun-hevonen päätyi asumaan hänen talliinsa.

SIVUMÄÄRÄ 224 • **KIRJASTOLUOKKA** 99.1

ANNA-LEENA PERÄMÄKI

Anne Frank ja hänen kohtalosisarensa

Into 2022

Päiväkirjoihin pohjautuva viisi pienoiselämäkerta sisäلتävä teos esittelee holokaustin kokeneiden juutalaisnuorten tarinoita. Teoksessa kerrotaan niin nuorten elämästä sota-ajan miehityksessä Länsi-Euroopassa kuin myös heidän lapsuudestaan sekä ajasta sodan jälkeen.

SIVUMÄÄRÄ 280 • KIRJASTOLUOKKA 99.1

HANNA-REETTA SCHRECK

Säkenöivät ja oikukkaat

– Suomen kultakauden naisia

Like 2021

Teos naisista, joita ilman Suomen historia olisi toisenlainen. Monet historialliset naiset muistetaan edelleen ensisijaisesti tunnettujen miestensä vaimoina, mutta millaisia ihmisiä olivat esimerkiksi Ellan Edelfelt ja Aino Sibelius pyrkimyksiin ja unelmineen?

SIVUMÄÄRÄ 240 • KIRJASTOLUOKKA 99.1

ULLA-MAIJA PAAVILAINEN

Rohkeudella Elina Gustafsson

Otava 2021

Teoksessa käydään läpi entisen ammattinyrkkeilijän kipuileva matka kapinallisesta nuoresta Euroopan mestariksi uran lopettamiseen saakka. Muun muassa masennuksen ja syömishäiriön jälkeen Gustafsson päätyi lopettamaan uransa ja löysi jälleen itsensä ja elämänilonsa.

SIVUMÄÄRÄ 300 • KIRJASTOLUOKKA 99.1

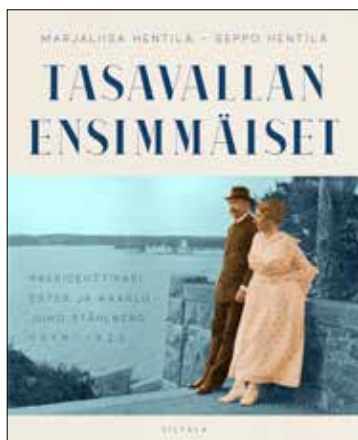
JANI TOIVOLA

Rakkaudesta

Kosmos 2021

Jani Toivola pohtii omien kokemustensa kautta maskuliinisuutta, kehoa, seksuaalisuutta ja rakkautta. Hänelle maailman luomat muotit aiheuttivat läpi nuoruuden pelkoa omasta kehosta ja ajatuksista. Koskettava tarina kertoo, kuinka olemassa on myös avoin ja kuunteleva miesten maailma.

SIVUMÄÄRÄ 208 • KIRJASTOLUOKKA 99.1

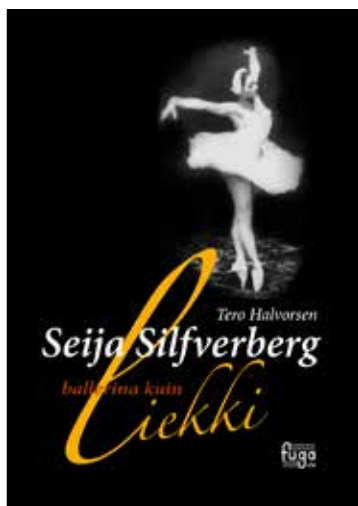
MARJALIISA HENTILÄ & SEPPO HENTILÄ

Tasavallan ensimmäiset – Presidenttipari Ester ja Kaarlo Juho Ståhlberg 1919–1925

Siltala 2022

Kaksoiselämäkerta kertoo, kuinka Ståhlbergit ensimmäisenä presidenttiparina rakensivat Suomeen presidentti-instituutiota – yhdessä ja suunnitelmallisesti, vaikka perhe-elämäkään ei ollut ongelmaton. Tasavalta oli uusi valtiomuoto, johon Euroopasta ei löytynyt juuri malleja.

SIVUMÄÄRÄ 380 • KIRJASTOLUOKKA 99.1

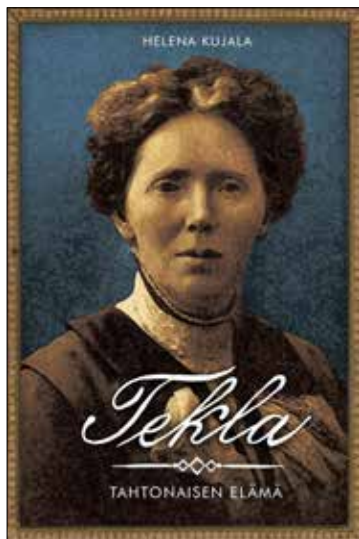
TERO HALVORSEN

Seija Silfverberg – Ballerina kuin liekki

Fuga 2022

Seija Silfverberg oli 1960–70-lukujen suosikki-ballerina. Kuin tuhkimotarinoissa imatralainen sotaorpo toteutti unelmansa ja sai upealla uralaan tanssia suurrooleja klassisista moderneihin. Ballerinan työn ja arjen ohessa kirja kuvaa aikansa kulttuurielämää ja balettimaailman jännitteitä.

SIVUMÄÄRÄ 359 • KIRJASTOLUOKKA 77.32

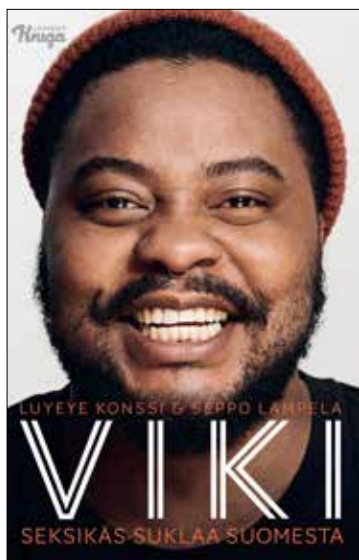
HELENA KUJALA

Tekla – Tahtonaisen elämä

Warelia 2022

Tekla Hultin, Suomen ensimmäinen naispuolinen filosofian tohtori, avasi aikanaan naisille monta ovea. Toimittaja Helena Kujala kuvaa teoksessaan yli sadan vuoden takaisia Suomen historian käännekohtia Hultinin omalla äänellä.

SIVUMÄÄRÄ 300 • KIRJASTOLUOKKA 99.13

LUYEYE KONSSI & SEPPO LAMPELA

Viki – Seksikäs Suklaa Suomesta

Johnny Kniga 2022

Teos kertoo 2010-luvun Suomesta maahanmuuttajan silmin. Luyeye Konssi paljastaa elämäkerrassaan, miten hänestä kuoriutui muusikko sekä mediapersoonaa. Samalla hän kertoo rehellisesti kokemuksistaan maahanmuuttajana Suomessa.

SIVUMÄÄRÄ 279 • KIRJASTOLUOKKA 99.1

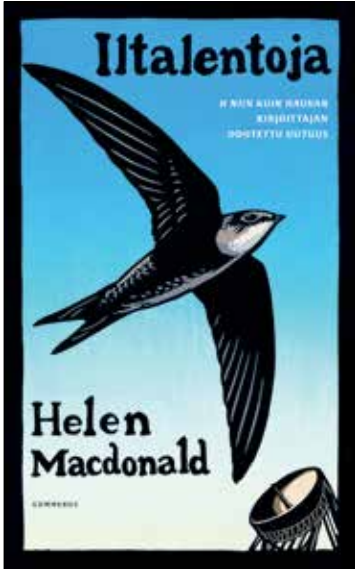
ESSEET

Helen Macdonald: *Iltalentoja*

Sofia Blanco Sequeiros: *Voitto*

Elisa Aaltola: *Esseitä eläimistä*

Jia Tolentino: *Trikkipeili – Ajatuksia aikamme itsepetoksesta*

HELEN MACDONALD

Iltalentoja

Gummerus 2021

Kirjoituksia ihmisistä ja luonnosta, erityisesti linnuista. Macdonald kirjoittaa kauniisti ja surrealisesti luontokadosta ja ilmastonmuutoksen tuottamasta hävityksestä. Esseet ohjaavat havainnoimaan ja ymmärtämään luontoa ja samalla omaa itseään.

SUOMENTANUT Irmeli Ruuska • **ALKUTEOS** *Vesper Flights*
• **SIVUMÄÄRÄ** 300 • **KIRJASTOLUOKKA** 50.1

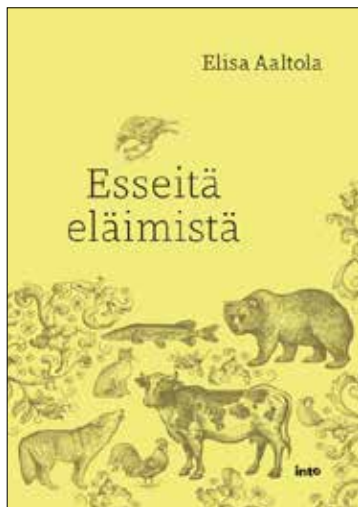
SOFIA BLANCO SEQUEIROS

Voitto

Kosmos 2021

Esseekokoelma käsittelee voiton tavoittelun ja voittamisen kulttuuria. Esseissä kirjoitetaan muun muassa Cheekin kansansuosioista, miekkailusta, jääkiekon kultajuhlista, sukupuoli-rooleista, tunteista ja identiteetistä.

SIVUMÄÄRÄ 190 • **KIRJASTOLUOKKA** 04

ELISA AALTOLA

Esseitä eläimistä

Into 2022

Eläinfilosofi käsittelee esseekokoelmassaan suorapuheisesti päivänpolttavia eläinaiheita ja eläinten arvoa yksilöinä. Aaltola pohtii, mitä yhteiskunnassa tapahtuu, kun ihminen unohtaa eläinten näkökulman. Teos muistuttaa myös eläinten mielestä, kokemuksista ja arvosta yksilöinä.

SIVUMÄÄRÄ 230 • **KIRJASTOLUOKKA** 11.5/50.19

JIA TOLENTINO

Trikkipeili – Ajatuksia aikamme itsepetoksesta

Into 2022

Yhdeksässä terävähuomioisessa esseessä käydään läpi nykyculttuuria. Tekstit muodostavat samalla myös kirjailijan oman monivaiheisen kasvutarinan. Aiheina esseissä ovat muun muassa internetin nousu ja markkinaystävällinen ihannaisuus.

SUOMENTANUT Aura Nurmi • **ALKUTEOS** *Trick Mirror: Reflections on Self-Delusion* • **SIVUMÄÄRÄ** 344 • **KIRJASTOLUOKKA** 30.12

SELKOKIRJAT

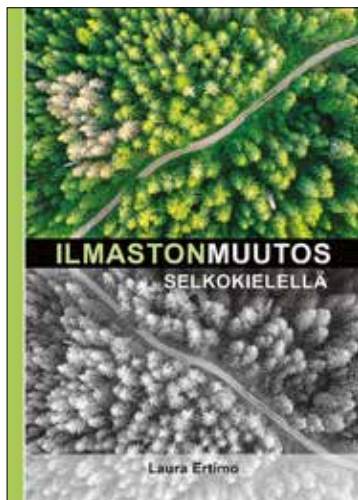
Laura Ertimo: *Ilmastonmuutos selkokielellä*

Pertti Rajala: *50 keksintöä jotka muuttivat maailmaa*

Laura Tasa: *Teatteri selkokielellä*

Laura Ertimo & Markus Hotakainen: *Maapallo – Planeettamme selkokielellä*

LAURA ERTIMO

Ilmastonmuutos selkokielellä

Opike 2021

Kirja kertoo, mikä on ilmastonmuutos ja miten se vaikuttaa maapalloon. Selkeät kuvat ja esimerkit helpottavat lukemista. Kaikki voivat tehdä omassa elämässään tekoja ilmaston hyväksi. Kirjasta saa siihen monia vinkkejä. Ilmastonmuutos vaikuttaa kaikkialla, mutta meillä on toivoa.

SIVUMÄÄRÄ 88 • KIRJASTOLUOKKA 50.12

PERTTI RAJALA

50 keksintöä jotka muuttivat maailmaa

Avain 2021

Keksinnöt helpottavat kaikkien elämää. Helpolukuinen kirja kertoo keksinnöistä, jotka ovat muuttaneet maailmaa ja ihmisten elämää. Kirja vastaa esimerkiksi kysymyksiin siitä, onko tulella keksijää ja voiko robotti korvata ihmisen.

SIVUMÄÄRÄ 151 • KIRJASTOLUOKKA 60.4

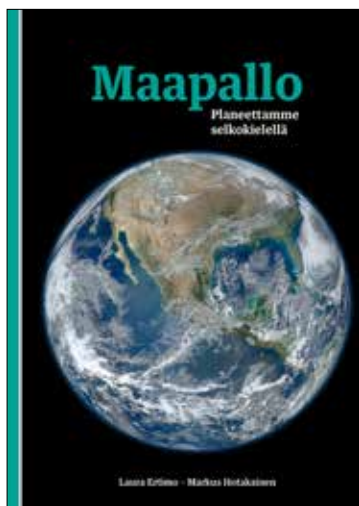
LAURA TASA

Teatteri selkokielellä

Oppian 2021

Mitä teatterissa tapahtuu ja kuinka teatteria voi harrastaa? Näiden kysymysten lisäksi kirjassa esitellään kotimaisia teattereita, kerrotaan teatteritaiteen historiasta sekä erilaisista teatterin muodoista. Kyseessä on ensimmäinen selkosuomeksi kirjoitettu tietokirja teatterista.

SIVUMÄÄRÄ 57 • KIRJASTOLUOKKA 77.1

LAURA ERTIMO & MARKUS HOTAKAINEN

Maapallo – Planeettamme selkokielellä

Opika 2020

Miten ihmisen toiminta muuttaa maapalloa? Selkeitä piirroksuvia ja runsasta valokuvakuvitusta sisältävä teos kertoo helppolukuisesti ja konkreettisten esimerkkien avulla kotiplaneettamme. Kirjassa käydään läpi niin historiaa, nykyhetkeä kuin tulevaisuuttakin.

SIVUMÄÄRÄ 104 • KIRJASTOLUOKKA 55

MISTÄ LISÄTIETOA?

Kirjaesittelyjä ja kritiikkejä

KIRJASAMPO.FI/TIETOKIRJALLISUUS

Sivustolla esitellään tietokirjallisuutta ja julkaistaan tietokirjallisuuteen liittyviä uutisia.

LUKEMO.FI

Lukemo esittelee uusia lasten- ja nuortenkirjoja.

Kirjoja voi myös etsiä hakutoiminnolla aiheen tai lajin mukaan.

LASTENKIRJAINSTITUUTTI.FI/ONNIMANNI-LEHTI

Lasten- ja nuortenkirjallisuuteen keskittyvän Onnimanni-lehden verkkosivulla voi lukea arvioita lastenkirjoista.

LUKUFILIS.FI

Lukufilis on nuortenkirjallisuuteen keskittyvä verkkolehti, joka esittelee ajankohtaisimmat kirjat, kirjailijat ja ilmiöt. Lehteä tekevät 13–19-vuotiaat ympäri Suomea.

Tietokirjakustantajia

KUSTANTAJAT.FI

Kotimaisten kaupallisten kustantajien, Suomen Kustannusyhdistyksen jäsenten, esittelyt.

Kustantajien omilla sivuilla voi tutustua kirjauutuuksia esitteleviin katalogeihin.

SUOMENKIRJANKUSTANTAJAT.FI

Kotimaisten pien- ja erikoiskustantajien esittelyt.

Kirjastoja

KIRJASTOT.FI

Portaalista löytyvät kaikki Suomen – niin kuntien kuin oppilaitosten – kirjastot.

Antikvariaatteja

ANTIKA.NET

ANTIKAARI.FI

ANTIKVARIAAATTI.NET

FINLANDIAKIRJA.FI

Kirjoja voi etsiä antikvaarisista kirjakaupoista myös verkossa.

Kannen kuva: Sweet Art / Shutterstock.com

Ulkoasu: Antti Kukkonen

*Kirjojen kansikuvien käyttö kustantajien
tai tekijöiden luvalla.*

Tietokirjallisuuden edistämiskeskus on tukenut katalogin julkaisua.

**SUOMEN
TIETOKIRJAILIJAT RY**

Helsinki, 2022

Tietokirjoja kouluun! -lukuvinikkikatalogit auttavat löytämään ajankohtaisia ja kiinnostavia tietokirjoja. Käsillä olevan katalogin kirjat sopivat erityisesti yläkouluun ja toiselle asteelle, ja se on sarjassaan neljäs tietokirjallisuusvihkonen. Kaikki katalogit ovat saatavilla myös sähköisesti Suomen tietokirjailijat ry:n verkkosivuilla.

Vihkosessa esitellään yli sata kirjaa. Mukaan on poimittu ajankohtaisia kirjoja, jotka ovat saatavilla hyvin varustelluista kirja-kaupoista, kirjastoista ja antikvariaateista. Useimmat ovat ilmestyneet kuluvan tai viime vuoden aikana. Mukana on monenlaisia tietokirjoja, mikä antaa kattavan kuvan tietokirjallisuuden eri lajeista. Kirjat on ryhmitelty eri aihealueiden mukaan, ja lisäksi katalogin alussa on valmiita tehtäviä, joita voi käyttää apuna tietokirjallisuutta käsiteltäessä.

Tietokirjoja kouluun! -katalogi esittelee tietokirjallisuuden moninaisuutta, kannustaa lukemaan ja siitä on iloa kaikille lukuvinikkejä kaipaaville.

Lukuvinikkikatalogin sähköinen versio on Suomen tietokirjailijat ry:n verkkosivuilla www.suomentietokirjailijat.fi.